

ศักยภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

การศึกษานี้จะดำเนินภายใต้วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ดังนี้คือ 1) ศึกษาศักยภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง 2) ศึกษาการกระจายตัวของ อบต. ตามศักยภาพในการพัฒนา

จากกรอบความคิดในการศึกษาที่ได้เสนอในบทที่ 2 พิจารณาว่าชุมชนระดับ อบต. เป็นระบบสังคมระบบหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นอยู่ในรูปของการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ การแยกย่อยทางสังคม และการผสมผสานทางสังคม การศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อบต. สามารถพิจารณาได้จากกิจกรรมหรือสถาบันที่แสดงถึงการแยกย่อยและการผสมผสานในชุมชน อบต. โดยการศึกษาเป็นการศึกษาแบบ Cross – Sectional Study เนื่องจากชุมชนระดับ อบต. แต่ละแห่งมีระยะเวลาในการพัฒนามาแตกต่างกัน แต่เมื่อมาถึง ณ จุดเวลาหนึ่งเวลาเดียวกันแล้ว ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละ อบต. ในช่วงเวลาต่างๆ ที่ผ่านมานั้น จะสามารถสืบสวนให้ปรากฏออกมาได้โดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแยกเป็น 3 ด้านตามรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมดังกล่าว

4.1 การแยกย่อยทางเศรษฐกิจ (Economic Differentiation)

การแยกย่อยทางด้านเศรษฐกิจใน อบต. ในภาคนครหลวงสามารถพิจารณาได้จากความหลากหลายของกิจกรรมหรือสถาบันที่แสดงให้เห็นถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจของ อบต. ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค และการกระจายสินค้าและบริการในชุมชน กล่าวคือ

จากการพิจารณาสิ่งที่แสดงนัยถึงการกระจายของโครงสร้างและหน้าที่ทางเศรษฐกิจด้านการผลิตของ อบต. ในภาคนครหลวง (ตารางที่ 4.1) อันได้แก่ การมีครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกินร้อยละ 50 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมพื้นบ้าน อุตสาหกรรมขนาดเล็กซึ่งจ้างคนงานน้อยกว่า 10 คน และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งจ้างคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป พบว่าร้อยละ 68 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมมีครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกินกว่าร้อยละ 50 โดยที่จังหวัดนครปฐมมีมากที่สุดคือร้อยละ 82 ตามมาด้วยจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 65) ส่วนจังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร มีร้อยละของ อบต. ที่มีครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกินร้อยละ 50 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 55 ร้อยละ 56 และร้อยละ 54 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในพื้นที่ดังกล่าว

ชาวบ้านเริ่มประกอบอาชีพอื่นแทนทำการเกษตร ประกอบกับเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมบางกระดี นิคมอุตสาหกรรมนวนครในจังหวัดปทุมธานี นิคมอุตสาหกรรมบางพลีในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นร้อยละของ อบต. ที่มีครัวเรือนประกอบอาชีพการเกษตรเกินร้อยละ 50 จึงมีน้อยกว่าจังหวัดอื่นๆ และภาคนครหลวงโดยรวม

โรงสีข้าวขนาดเล็กซึ่งมีกำลังผลิตในการสีข้าวระดับเพียงพอที่จะใช้ในการบริโภคภายใน อบต. ปรากฏอยู่ในร้อยละ 6 ของ อบต. ตัวอย่างในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุด ในจังหวัดนครปฐม (ร้อยละ 10) รองลงมาคือจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 5) และจังหวัดปทุมธานี (ร้อยละ 3) ส่วนจังหวัดสมุทรปราการและสมุทรสาครไม่ปรากฏโรงสีขนาดเล็ก เนื่องจากพื้นที่ทำนาในภาคนครหลวงได้ถูกเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ไปเป็นที่อยู่อาศัยและอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เพียงแต่โรงสีขนาดเล็กที่เท่านั้นที่มีอยู่น้อยในภาคนครหลวง โรงสีขนาดกลางและโรงสีขนาดใหญ่ก็มีอยู่ใน อบต. ไม่เกินร้อยละ 15 ของอบต. ตัวอย่าง ยกเว้นจังหวัดนครปฐมที่ปรากฏโรงสีข้าวขนาดใหญ่ร้อยละ 25 ของ อบต. ตัวอย่าง ซึ่งบ่งบอกถึงลักษณะการประกอบอาชีพของชาวบ้านในบริเวณนั้นว่า ยังมีพื้นที่ทำนาอยู่มากและมีลักษณะเป็นการผลิตเพื่อการค้า

อุตสาหกรรมพื้นบ้านปรากฏอยู่ในร้อยละ 33 ของอบต. ตัวอย่างในภาคนครหลวงโดยรวม โดยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากกว่าจังหวัดอื่นๆ (ร้อยละ 54) สินค้าที่ผลิตได้แก่ น้ำปลา กะปิ อาหารทะเลตากแห้ง เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องปั้นดินเผาหลายน้ำทอง รองลงมาคือจังหวัดนครปฐม (ร้อยละ 36) สินค้าที่ผลิตได้แก่ ขนมหวาน ข้าวหลาม กระจยาสารท เครื่องจักสาน ขนมจีน ดอกไม้ประดิษฐ์ จังหวัดปทุมธานี (ร้อยละ 29) สินค้าที่พบคือ เครื่องปั้นดินเผา ไข่เค็ม รongเท้า เครื่องหนัง วานหางจรเข้กระป๋อง เสื้อผ้าสำเร็จรูป จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 25) สินค้าที่ผลิตคือ ผ้าปูที่นอน ดอกไม้-ต้นไม้ประดิษฐ์ เครื่องปั้นดินเผา ขนมหวาน ขนมปังและจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 19) สินค้าที่พบได้แก่ กะปิ น้ำปลา อาหารทะเลตากแห้ง เทียนหอม

อุตสาหกรรมขนาดเล็กที่จ้างคนงานไม่ถึง 10 คน ปรากฏอยู่ในร้อยละ 41 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (ร้อยละ 62) รองลงมาได้แก่ จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 50) สมุทรปราการ (ร้อยละ 44) นครปฐม (ร้อยละ 39) และปทุมธานี (ร้อยละ 29) สินค้าที่ผลิต อาทิเช่น เครื่องปั้นดินเผา เฟอร์นิเจอร์ไม้อัด วงกบ ประตู หน้าต่าง น้ำแข็ง เสื้อผ้าสำเร็จรูป เหล็กดัด เส้าปูน ศาลพระภูมิคอนกรีต หล่อพระ น้ำแข็ง ขนมปัง อิฐบล็อด ไอคกริม

อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งจ้างคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ปรากฏอยู่ในร้อยละ 63 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบในจังหวัดปทุมธานีมากที่สุด (ร้อยละ 74) รองลงมาได้แก่ จังหวัดนครปฐม (ร้อยละ 63) สมุทรสาคร (ร้อยละ 54) จังหวัดที่พบน้อยที่สุดได้แก่ นนทบุรี

และสมุทรปราการ (ร้อยละ 50) สินค้าที่ผลิตได้แก่ น้ำอัดลม สุรา เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพอร์นิเจอร์ไม้อัด ถู กอล์ฟ วัชเลน เส้นไหม ขนบึง ประกอบรถยนต์ ประกอบรถจักรยานยนต์คานคองกรีต กระดาษ สบู่ ไม้อัด ยางรถยนต์ พรม น้ำมันพืช ทอผ้า ยา เครื่องใช้พลาสติก

ตารางที่ 4.1 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยด้านการผลิตของ อบต.ในภาคนครหลวง

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)
(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึง การแยกย่อยด้านการผลิต	จำนวน อบต.						ร้อยละของ อบต.					
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
ครัวเรือนเกษตรกรรมเกิน 50 %	96	50	13	17	9	7	68	82	65	55	56	54
โรงสีขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 4 เกวียน/วัน)	8	6	1	1	0	0	6	10	5	3	0	0
โรงสีขนาดกลาง (4 – 6 เกวียน/วัน)	18	8	4	3	2	1	13	13	20	10	13	8
โรงสีขนาดใหญ่ (มากกว่า 6 เกวียน/วัน)	21	15	1	3	2	0	15	25	5	10	13	0
อุตสาหกรรมพื้นบ้าน (ใช้แรงงานในครอบครัว)	46	22	5	9	3	7	33	36	25	29	19	54
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (จ้างคนงานน้อยกว่า 10 คน)	58	24	10	9	7	8	41	39	50	29	44	62
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (จ้างคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป)	89	41	10	23	8	7	63	67	50	74	50	54

สำหรับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจด้านการกระจายผลผลิต อันได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ยานพาหนะ คือปั๊มหลด ปั๊มน้ำมัน ปั๊มแก๊ส ร้านซ่อมจักรยาน ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ อุ้ซ่อมรถยนต์ ร้านซ่อมไดนาโม,มอเตอร์ ตัวแทนขายรถยนต์ รถประจำทาง บริษัทขนส่ง และสถานีรถไฟ ดังแสดงในตารางที่ 4.2 พบว่า อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมมีปั๊มหลดซึ่งเป็นสถานที่ขายปลีกน้ำมันที่น้อยที่สุดอยู่ถึงร้อยละ 70 โดยพบใน อบต.ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมมากที่สุด (ร้อยละ 85) รองลงมาพบในจังหวัดนนทบุรี สมุทรสาคร และปทุมธานี ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 65 ร้อยละ 62 และร้อยละ 61 ตามลำดับ ส่วน อบต.ในจังหวัดสมุทรปราการพบน้อยที่สุด (ร้อยละ 44) ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในจังหวัดนี้มีปั๊มน้ำมันกระจายอยู่โดยทั่วไปแล้ว สำหรับปั๊มน้ำมันพบว่า อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมมีปั๊มน้ำมันอยู่ถึงร้อยละ 61 โดยพบใน อบต.ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (ร้อยละ 77) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เป็นจำนวนมากประกอบกับเป็นเส้นทางที่รถยนต์และรถบรรทุกใช้เป็นจุดเติมน้ำมันก่อนที่จะเดินทางไปสู่ภาคใต้ รองลงมาพบในจังหวัดนครปฐม นนทบุรี และปทุมธานี ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันกับภาคนครหลวงโดยรวม คือ ร้อยละ 61 ร้อยละ 60 และร้อยละ 61 ตามลำดับ ส่วนที่พบน้อยที่สุด คือ อบต.ในจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 50) สำหรับปั๊มแก๊สซึ่งตั้งขึ้นน้อยกว่าปั๊มน้ำมันเนื่องจากมีอุปสงค์น้อยกว่า ปรากฏว่าพบใน อบต.เพียงร้อยละ 13 ของภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (ร้อยละ 23) รองลงมาคือจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม โดยพบน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 16, ร้อยละ 15, ร้อยละ 11 และร้อยละ 6 ตามลำดับ)

สำหรับร้านซ่อมจักรยานปรากฏอยู่ในร้อยละ 56 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุดที่จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 65) รองลงมาพบที่จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร (ร้อยละ 57, 56, 54 ตามลำดับ) ส่วนที่พบน้อยที่สุดคือจังหวัดปทุมธานี (ร้อยละ 48) ในส่วนของร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ปรากฏในสัดส่วนที่สูงโดยพบร้อยละ 86 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยปรากฏทุก อบต.ในจังหวัดนนทบุรี รองลงมาคือจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร ปทุมธานี และพบน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 89, 85, 81 และ 69 ตามลำดับ) ส่วนอุ้ซ่อมรถยนต์ปรากฏในสัดส่วนที่สูงน้อยกว่าร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ กล่าวคือพบใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 74 โดยพบมากที่สุดที่จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 90) รองลงมาพบในจังหวัดปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ (ร้อยละ 81, 75, 69 และ 38 ตามลำดับ) ร้านซ่อมไดนาโม,มอเตอร์พบใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 41 โดยปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด 69% รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี 55% ปทุมธานี 52% นครปฐม 30% และน้อยที่สุดคือจังหวัดสมุทรปราการ 25%

ตัวแทนจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการกระจายผลผลิตพบใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมเพียงร้อยละ 11 โดยพบในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด 13% รองลงมา ได้แก่จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี (ร้อยละ 11, 10, 10) และน้อยที่สุดคือจังหวัดสมุทรสาคร 8% ในขณะที่ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ก็พบในสัดส่วนที่ต่ำเช่นเดียวกันโดยพบใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 11 พบมากที่สุดในจังหวัดนนทบุรี 20% รองลงมาพบใน จังหวัดปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร (ร้อยละ 13, 8, 8) และพบน้อยที่สุดที่จังหวัดสมุทรปราการเพียง 6%

ในส่วนของรถประจำทางซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการกระจายผลผลิตปรากฏใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมถึงร้อยละ 67 พบมากที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร 77% รองลงมาได้แก่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ (ร้อยละ 69, 65, 63) และพบน้อยที่สุดที่จังหวัดนนทบุรี 60% ด้านบริษัทขนส่งซึ่งช่วยกระจายผลผลิตในระยะไกลนั้นพบในสัดส่วนที่น้อยมาก เนื่องจากผู้ผลิตส่วนใหญ่ทำหน้าที่กระจายผลผลิตโดยขนส่งสินค้าเองจึงมีอุปสงค์ต่อการให้บริการของบริษัทขนส่งน้อย โดยพบใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมเพียงร้อยละ 6 พบในจังหวัดนครปฐมมากที่สุด 7% รองลงมาพบในจังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ และนนทบุรี (ร้อยละ 6, 6, 5) และไม่พบเลยในจังหวัดสมุทรปราการ ในส่วนของสถานีรถไฟก็พบในสัดส่วนที่น้อยมากเช่นเดียวกันเนื่องจากมีปัญหาในด้านความคล่องตัว โดยพบใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมเพียงร้อยละ 4 พบในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด 23% รองลงมาพบในจังหวัดปทุมธานี และนครปฐม (ร้อยละ 3, 3) แต่ไม่พบเลยในจังหวัดนนทบุรีและสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.2 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยด้านการกระจายผลผลิตของ อบต. ในภาคนครหลวง

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)

(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อย ด้านการกระจายผลผลิต	จำนวน อบต.						ร้อยละของ อบต.					
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
บ่มีหลอด	99	52	13	19	7	8	70	85	65	61	44	62
บ่มีน้ำมัน	86	37	12	19	8	10	61	61	60	61	50	77
บ่มีแก๊ส	19	7	3	5	1	3	13	11	15	16	6	23
ร้านซ่อมจักรยาน	79	35	13	15	9	7	56	57	65	48	56	54
ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์	121	54	20	25	11	11	86	89	100	81	69	85
คู่อ้อมรถยนต์	104	46	18	25	6	9	74	75	90	81	38	69
ร้านซ่อมไดนาโม,มอเตอร์	58	18	11	16	4	9	41	30	55	52	25	69
ตัวแทนขายมอเตอร์ไซด์	15	7	2	3	2	1	11	11	10	10	13	8
ตัวแทนขายรถยนต์	15	5	4	4	1	1	11	8	20	13	6	8
รถประจำทาง	94	42	12	20	10	10	67	69	60	65	63	77
บริษัทขนส่ง	8	4	1	2	1	0	6	7	5	6	6	0
สถานีรถไฟ	6	2	0	1	0	3	4	3	0	3	0	23

สำหรับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจด้านการบริการนั้น พิจารณาส่งที่แสดงนัยทางด้านนี้อันได้แก่กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แสดงถึงความชำนาญเฉพาะอย่างในการให้บริการลูกค้า และการบริโภคที่ผู้บริโภคต้องจ่ายเงินเพื่อให้ได้สินค้านั้นมา เนื่องจาก อบต.ในภาคนครหลวงมีกิจกรรมที่มีความซับซ้อนมาก จึงทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยทางการบริการมีความหลากหลายมาก ดังแสดงอยู่ในตารางที่ 4.3

จากข้อมูลพบว่า ร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็กมีปรากฏอยู่ใน อบต.ตัวอย่างในภาคนครหลวงโดยรวมเกินกว่าร้อยละ 80 โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (92%) รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี (90%) นครปฐม (89%) ปทุมธานี (87%) และสมุทรปราการ (81%) ส่วนร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดใหญ่ในลักษณะที่เป็นตึกแถวมีลูกจ้างในร้านปรากฏอยู่ในร้อยละ 38 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (62%) ตามมาด้วยจังหวัดนนทบุรี (50%) ปทุมธานี (42%) สมุทรปราการ (38%) และน้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐมเพียง 28% ในขณะที่ภัตตาคาร/สวนอาหาร/ไนท์คลับมีสัดส่วนในลักษณะที่แตกต่างจากร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดใหญ่เพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ปรากฏอยู่ในร้อยละ 33 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (62%) ตามมาด้วยจังหวัดนนทบุรี (40%) ปทุมธานี (39%) และน้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐมและสมุทรปราการเพียง 25%

ร้านขายของชำขนาดเล็กซึ่งมีสินค้าจำนวนไม่มากพบอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมเกินกว่าร้อยละ 95 โดยมีทุก อบต.ในจังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร รองลงมาคือจังหวัดนครปฐม 97% และนนทบุรี 95% ส่วนร้านขายของชำขนาดใหญ่หรือมินิมาร์ทที่สะท้อนให้เห็นกำลังซื้อที่มีมากของคนใน อบต.ปรากฏอยู่ใน 45% ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนนทบุรีมากที่สุด (65%) และน้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐม (34%) ในขณะที่ห้างสรรพสินค้าที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ในการให้บริการแก่คนใน อบต.และพื้นที่ข้างเคียงพบอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมเพียงร้อยละ 2 โดยพบใน อบต.เฉพาะในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี (10%) และจังหวัดสมุทรสาคร (8%)

กิจกรรมด้านการบริการที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญเฉพาะอย่างทางด้านการบริการ ได้แก่ ร้านตัดผมชาย มีอยู่ 79% ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม และปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (92%) ในจังหวัดสมุทรปราการน้อยที่สุด (56%) ส่วนในจังหวัดนครปฐม นนทบุรี และปทุมธานี มีอยู่ 82% 75% และ 81% ตามลำดับ ร้านเสริมสวยสตรีปรากฏอยู่ใน 81% ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในทุก อบต.ในจังหวัดสมุทรสาคร และปรากฏน้อยที่สุดใน อบต.ในจังหวัดสมุทรปราการ (56%) ร้านตัดเสื้อผ้าชาย ปรากฏอยู่ใน

45% ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (62%) ในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (30%) ในขณะที่ร้านตัดเสื้อผ้าสตรีก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน ปรากฏอยู่ใน 62% ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (69%) และในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (45%)

ร้านทองรูปพรรณปรากฏอยู่ในอบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมเพียง 6% โดยปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (13%) น้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐมและปทุมธานี (3%) ร้านดอกไม้/พวงหรีดและร้านหีบศพปรากฏอยู่ในอบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 26% และ 21% โดยมีสัดส่วนพอๆ กันทุกจังหวัด ร้านเฟอร์นิเจอร์ปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 30% โดยมีสัดส่วนประมาณ 40% ในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดนครปฐมที่มีเพียง 16% ร้านวัสดุก่อสร้าง ปรากฏอยู่ในอบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 59% โดยมีสัดส่วนประมาณ 70% ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรสาคร ส่วนจังหวัดนครปฐมและสมุทรปราการปรากฏอยู่ 51% และ 44% ตามลำดับ

ร้านเช่าVDO/VCD/DVD ปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 22% พบในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด(46%) น้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐม (13%) ส่วนร้านGame/Internet Cafe' ปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 21% โดยมีสัดส่วนใกล้เคียง 20% ในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดนนทบุรีที่มีถึง 35% บริษัทประกันชีวิต/ประกันภัยพบอยู่ 6% ของ อบต.ในภาค นครหลวงโดยรวม พบมากที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร 15% รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี นครปฐม และปทุมธานี (10%, 7%, 3%) ส่วนในจังหวัดสมุทรปราการไม่ปรากฏ เนื่องจากใน กรุงเทพมหานครและพื้นที่เทศบาลมีบริษัทประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนมากแล้ว กิจการธนาคารพบ อยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 8% โดยปรากฏอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (19%) น้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐมและนนทบุรี (5%) สำหรับโรงแรมนั้นปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาค นครหลวงโดยรวม 8% พบในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด(31%) น้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐม (3%) หอพัก/บ้านเช่าปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 67% พบในจังหวัดสมุทรสาคร มากที่สุด (85%) เนื่องจากมีคนต่างถิ่นเข้ามาเช่าอยู่อาศัยเพื่อทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นจำนวนมาก รองลงมาได้แก่จังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม (74%, 69%, 62%) โดยพบน้อยที่สุดในจังหวัดนนทบุรี (60%)

ด้านการประปาหมู่บ้านซึ่งเป็นสาธารณูปโภคที่ผู้บริโภคต้องจ่ายเงินเพื่อให้ได้มา ปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมถึง 92% พบในทุก อบต.ในจังหวัดสมุทรสาคร รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี (95%, 93%, 90%)โดยพบน้อยที่สุดในจังหวัด สมุทรปราการ (81%) สำหรับตลาดชั่วคราว/ตลาดนัดปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวง

โดยรวม 79% พบในจังหวัดปทุมธานีมากที่สุด (94%) รองลงมาได้แก่จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี (92%, 80%, 75%) โดยพบน้อยที่สุดในจังหวัดนนทบุรี (38%) ส่วนตลาดถาวร/ตลาดสดปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 18% พบในจังหวัดปทุมธานีและสมุทรสาครมากที่สุด (23%) รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี นครปฐม (20%, 15%) และน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ (13%) โรงฆ่าสัตว์ปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 11% พบในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (23%) รองลงมาได้แก่จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ นนทบุรี (16%, 6%, 5%) และไม่ปรากฏเลยในจังหวัดปทุมธานี ส่วนบ้านจัดสรรปรากฏอยู่ใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม 53% พบในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานีมากที่สุด (85%, 74%) เนื่องจากเป็นพื้นที่พักอาศัยของผู้ที่ทำงานในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก รองลงมาได้แก่จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม (46%, 39%) และน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ (31%) คลินิกแพทย์พบอยู่ประมาณหนึ่งในสี่ ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดปทุมธานีมากที่สุด (29%) และในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (15%) คลินิกทันตแพทย์พบอยู่เพียงร้อยละ 6 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (13%) โดยมีในจังหวัดนครปฐมและปทุมธานีน้อยที่สุด (3%)

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยด้านการบริโภคของ อบต.ในภาคนครหลวง

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)

(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึง การแยกย่อยด้านการบริโภค	จำนวน อบต.					ร้อยละของ อบต.						
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
ร้านอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็ก	124	54	18	27	13	12	88	89	90	87	81	92
ร้านอาหาร/เครื่องดื่มขนาดใหญ่	54	17	10	13	6	8	38	28	50	42	38	62
ภัตตาคาร/สวนอาหาร/ไนท์คลับ	47	15	8	12	4	8	33	25	40	39	25	62
ร้านของชำขนาดเล็ก	138	59	19	31	16	13	98	97	95	100	100	100
ร้านของชำขนาดใหญ่/มินิมาร์ท	64	21	13	14	9	7	45	34	65	45	56	54
ห้างสรรพสินค้า	3	0	2	0	0	1	2	0	10	0	0	8
ร้านตัดผมชาย	111	50	15	25	9	12	79	82	75	81	56	92
ร้านเสริมสวย	114	51	15	26	9	13	81	84	75	84	56	100
ร้านตัดเสื้อผ้าชาย	64	29	6	14	7	8	45	48	30	45	44	62
ร้านตัดเสื้อผ้าสตรี	88	41	9	20	9	9	62	67	45	65	56	69

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยด้านการบริโภคของ อบต.ในภาคนครหลวง(ต่อ)

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)
(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึง การแยกย่อยด้านการบริโภค	จำนวน อบต.					ร้อยละของ อบต.						
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
ร้านขายยา	51	18	13	8	6	6	36	30	65	26	38	46
ร้านทองรูปพรรณ	8	2	2	1	2	1	6	3	10	3	13	8
ร้านดอกไม้/พวงหรีด	36	17	5	6	4	4	26	28	25	19	25	31
ร้านหีบศพ	29	11	4	7	4	3	21	18	20	23	25	23
ร้านเฟอร์นิเจอร์	42	10	8	12	6	6	30	16	40	39	38	46
ร้านวัสดุก่อสร้าง	83	31	14	22	7	9	59	51	70	71	44	69
ร้านเช่าVDO/VCD/DVD	31	8	7	6	4	6	22	13	35	19	25	46
ร้านGame/Internet Cafe'	30	13	7	5	3	2	21	21	35	16	19	15
บริษัทประกันชีวิต/ประกันภัย	9	4	2	1	0	2	6	7	10	3	0	15
ธนาคาร	11	3	1	3	3	1	8	5	5	10	19	8
โรงแรม	11	2	2	2	1	4	8	3	10	6	6	31
หอพัก/บ้านเช่า	95	38	12	23	11	11	67	62	60	74	69	85
สำนักงานบัญชี/ทนายความ	12	3	4	2	2	1	9	5	20	6	13	8
ประปาหมู่บ้าน	130	57	19	28	13	13	92	93	95	90	81	100
ตลาดชั่วคราว/ตลาดนัด	111	49	15	29	6	12	79	80	75	94	38	92
ตลาดถาวร/ตลาดสด	25	9	4	7	2	3	18	15	20	23	13	23
โรงฆ่าสัตว์	15	10	1	0	1	3	11	16	5	0	6	23
บ้านจัดสรร	75	24	17	23	5	6	53	39	85	74	31	46
คลินิกแพทย์	38	19	3	9	3	4	27	31	15	29	19	31
คลินิกทันตแพทย์	8	2	2	1	2	1	6	3	10	3	13	8

เพื่อที่จะวิเคราะห์รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจโดยรวมของ อบต. ในภาคนครหลวงที่เกิดขึ้น จึงนำตัวแปรเหล่านี้ไปทดสอบความเหมาะสมที่จะประกอบเป็นมาตรวัดการแยกย่อย โดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale จากการทดสอบพบว่า ในจำนวนตัวแปรทั้งหมด 49 ตัวแปร มีอยู่ 42 ตัวแปรที่ไม่เหมาะสมจะประกอบเป็นมาตรวัดและได้ตัดออก ดังนั้นมาตรวัดการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจที่ได้ มีค่า C.R. (1) และ (2) เป็น 0.95 และ 0.94 ตามลำดับ(ตารางที่ 4.4) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่า มาตรวัดชุมชนที่มีตัวแปรด้านการแยกย่อยทางเศรษฐกิจจำนวน 7 ตัวแปรนี้ มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการแยกย่อยทางด้านเศรษฐกิจของ อบต. ในภาคนครหลวงในปัจจุบันซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 6 ระดับด้วยกัน ซึ่งรูปแบบที่ได้แสดงถึงตัวแปรที่ปรากฏหรือพบได้ง่ายมากที่สุด สามารถพบได้ในส่วนใหญ่ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงซึ่งมีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงระดับที่สูง ไปจนถึงตัวแปรที่ปรากฏน้อยหรือพบได้เฉพาะในชุมชนที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ตัวแปรแต่ละตัวจึงชี้ให้เห็นถึงระดับการแยกย่อยที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือ จากร้านขายของชำขนาดเล็ก ประปาหมู่บ้าน ร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็ก ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ ร้านตัดผมชาย ตัวแทนขายมอเตอร์ไซด์ จนกระทั่งถึงห้างสรรพสินค้า ซึ่งจะพบได้ในชุมชนระดับ อบต. ที่มีการแยกย่อยในระดับสูงสุดเท่านั้น ระดับการแยกย่อยที่แตกต่างกันจากระดับสเกลที่ 1 ถึง 6 นี้ จะสามารถบอกให้รู้ถึงสภาพการณ์หรือรูปแบบของกิจกรรมด้านเศรษฐกิจที่ปรากฏอยู่ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการแยกย่อยหรือความซับซ้อนด้านเศรษฐกิจในระดับที่เป็นอยู่ เช่น อบต. ที่มีการแยกย่อยในระดับสเกลที่ 2 จะบอกให้รู้ว่า อบต. ในระดับนี้จะปรากฏร้านขายของชำขนาดเล็ก และประปาหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแปรที่พบในระดับสเกลที่ 1 และร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็ก ซึ่งเป็นตัวแปรที่พบในระดับสเกลที่ 2 หรือการแยกย่อยในระดับสเกลที่ 4 ก็บอกให้รู้ว่า อบต. ในระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจนี้จะมีร้านขายของชำขนาดเล็ก ประปาหมู่บ้าน ร้านขายอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็ก ร้านซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ และร้านตัดผมชาย เป็นต้น

มาตรวัดการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจที่ได้นี้ จึงเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่าในระยะการพัฒนาด้านที่ผ่านมา อบต. แต่ละแห่งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างด้านเศรษฐกิจในลักษณะที่มีความหลากหลายของกิจกรรมที่แสดงถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ (รายละเอียดของมาตรวัดการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจสามารถดูได้ในตารางที่ 4 ในภาคผนวก)

ตารางที่ 4.4 สรุปผล Guttman Scale ของการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวง

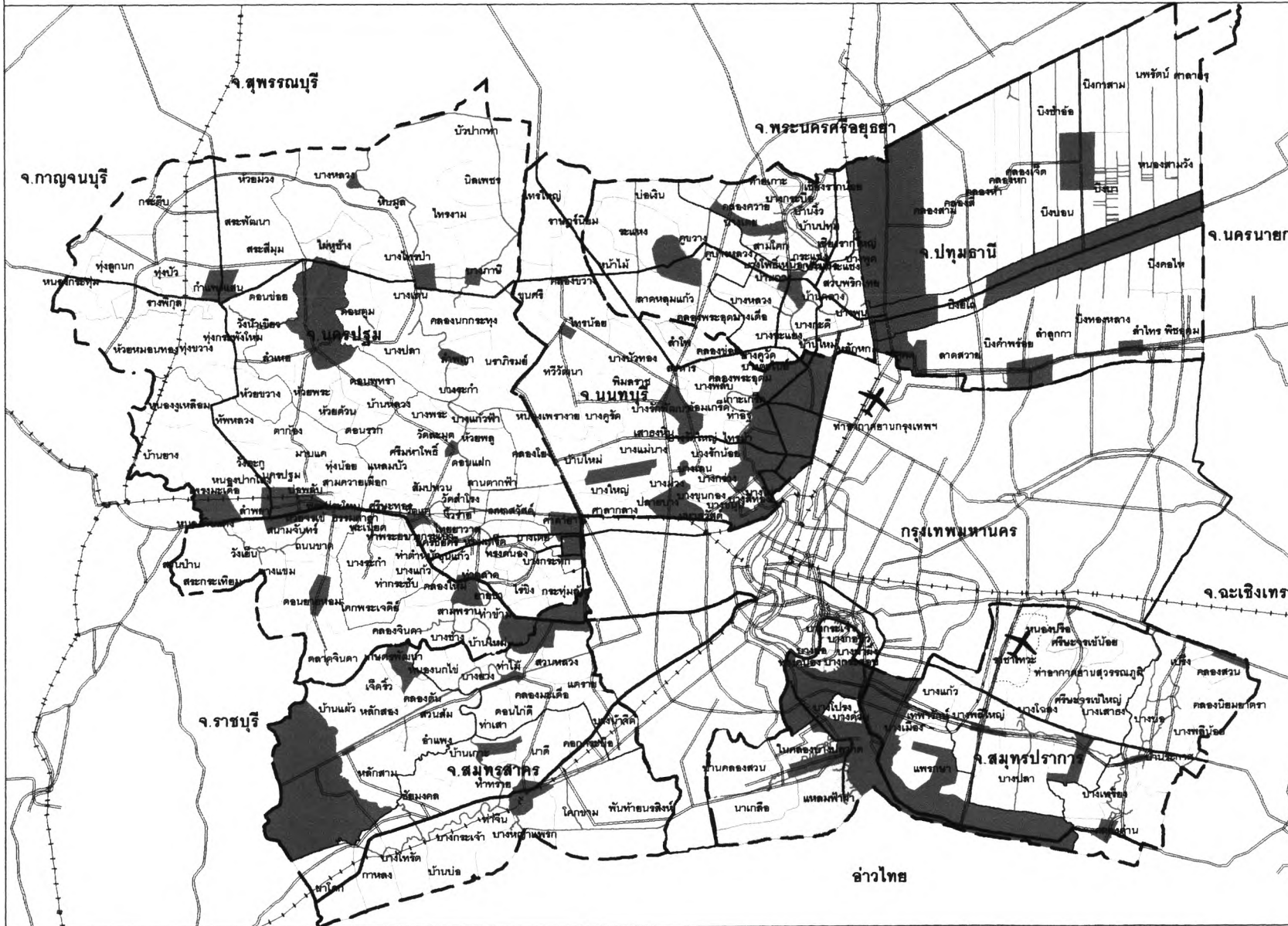
ลำดับขั้นของสเกล	item	จำนวน อบต. ในลำดับสเกล	ร้อยละสะสม
ห้างสรรพสินค้า	7	3	2.1
ตัวแทนขายมอเตอร์ไซด์	6	10	9.2
ร้านตัดผมชาย	5	79	65.2
ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์	4	26	83.7
ร้านอาหาร/เครื่องดื่มขนาดเล็ก	3	16	95.0
ประปาหมู่บ้าน	2	4	97.9
ร้านของชำขนาดเล็ก	1	1	98.6
	0	2	100.0

จำนวนตัวอย่าง = 141

Coefficient of Reproducibility (1) = 0.95

Coefficient of Reproducibility (2) = 0.94

แผนที่ 4.1 แสดงการแยกย่อยทางเศรษฐกิจระดับที่ 1 และ 2 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

สัญลักษณ์

- ระดับที่ 1
- ระดับที่ 2
- ระดับที่ 3
- ระดับที่ 4
- ระดับที่ 5
- ระดับที่ 6
- เทศบาล
- ขอบเขต จังหวัด
- ขอบเขต อำเภอ
- ขอบเขต ตำบล
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนสายท้องถิ่น
- แม่น้ำ

0 5 10 Kilometers

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ศึกษาภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.2 แสดงการแยกย่อยทางเศรษฐกิจระดับที่ 3 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

แผนที่ 4.3 แสดงการแยกย่อยทางเศรษฐกิจระดับที่ 4 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

แผนที่ 4.4 แสดงการแยกย่อยทางเศรษฐกิจระดับที่ 5 และ 6 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

- สัญลักษณ์**
- ระดับที่ 1
 - ระดับที่ 2
 - ระดับที่ 3
 - ระดับที่ 4
 - ระดับที่ 5
 - ระดับที่ 6
 - เทศบาล
 - ขอบเขต จังหวัด
 - ขอบเขต อำเภอ
 - ขอบเขต ตำบล
 - ถนนสายหลัก
 - ถนนสายรอง
 - ถนนสายท้องถิ่น
 - แม่น้ำ

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ศึกษาภาพในการพัฒนาของ อบต.ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.5 แสดงการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

จากแผนที่ 4.1 ถึงแผนที่ 4.5 พบว่า ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงส่วนใหญ่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 4 และในแต่ละระดับมีการกระจายตัวกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ 1, 2, 3, 5, และ 6 (แผนที่ 4.1, 4.2, 4.4) ซึ่งหากพิจารณาทางด้านเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทั้งสายหลัก สายรอง และสายท้องถิ่น พบว่า อบต. ทุกระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจมีเส้นทางคมนาคมตัดผ่านพื้นที่ โดยเฉพาะถนนสายรองตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทุกระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ แต่ถ้าหากพิจารณาในด้านความใกล้หรือไกลจากพื้นที่ของเทศบาล พบว่า ไม่เฉพาะ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับสูงเท่านั้นที่มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล แต่ อบต. ทุกระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล นอกจากนี้หากพิจารณาในด้านจำนวนประชากรกับระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของ อบต. ในภาคนครหลวงพบว่า มีเพียงเฉพาะ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 6 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดที่มีประชากรเกิน 15,000 คน แต่ อบต. ในระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอื่น อาทิเช่น อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 5 ก็มีประชากรตั้งแต่ 3,981 คน (อบต. บ้านหลวง ในจังหวัดนครปฐม) ขึ้นไปจนถึง 17,262 คน (อบต. บางไฉลง ในจังหวัดสมุทรปราการ) ดังนั้น เส้นทางคมนาคม หรือความใกล้ – ไกล จากเทศบาล หรือจำนวนประชากร อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของ อบต. ในภาคนครหลวง

แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 5 และ 6 พบว่าส่วนใหญ่จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลายปัจจัย กล่าวคือ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับสูงสุด (ระดับที่ 6) จะมีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญตัดผ่านพื้นที่และเป็นบริเวณที่เป็นที่ตั้งของชุมชนขนาดใหญ่ที่อยู่ติดกับเทศบาล อาทิเช่น อบต. บางรักพัฒนา ในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีประชากร 39,410 คน มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลเมืองบางบัวทอง และมีถนนสายดลิ่งชัน – สุพรรณบุรี และถนนรัตนานิเบศร์ ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมระหว่างจังหวัดและอำเภอตัดผ่านพื้นที่ หรือ อบต. ท่าทราย ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีประชากร 20,264 คน มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลนครสมุทรสาคร และมีถนนพระราม 2 (ธนบุรี – ปากท่อ) ตัดผ่านพื้นที่ ส่วน อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 5 พบว่าส่วนใหญ่มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาล และทุกแห่งมีถนนสายหลักหรือสายรองตัดผ่านพื้นที่ เช่น อบต. ท่าข้าม ในพื้นที่อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม มีประชากร 8,898 คน มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ มีถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นถนนสายหลักตัดผ่านพื้นที่ อบต. หนองดินแดง ในพื้นที่อำเภอนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีประชากรเพียง 4,443 คน แต่มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และมีถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นถนนสายหลักตัดผ่านพื้นที่ อบต. บ้านหลวง ในพื้นที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม มีประชากร 3,981 คน ไม่มี

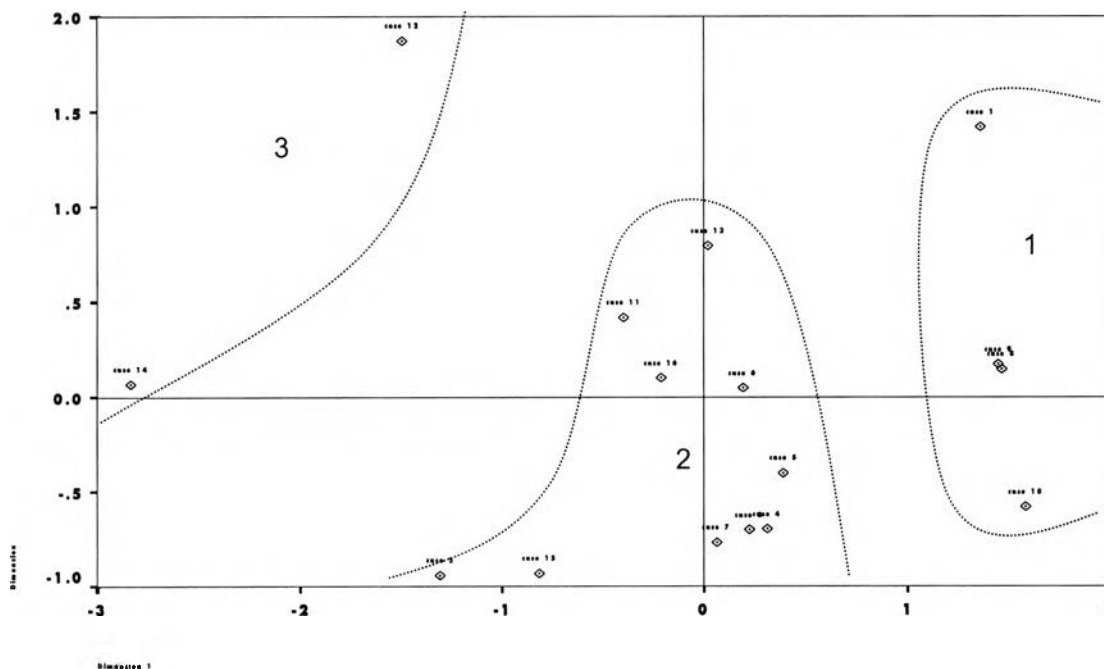
อาณาเขตติดต่อกับเทศบาล (ห่างจากเทศบาลตำบลสามง่าม ประมาณ 5 กิโลเมตร) แต่มีถนนเชื่อมระหว่างอำเภอนครชัยศรีและอำเภอดอนตูมตัดผ่านพื้นที่ เป็นต้น

จากข้อมูลและผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า จำนวนประชากร เส้นทางคมนาคมในพื้นที่ หรือความใกล้หรือไกลจากเทศบาลเพียงปัจจัยเดียวไม่น่าจะส่งผลถึงระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของ อบต. ในภาคนครหลวงอย่างชัดเจน แต่หากมีหลายปัจจัยด้วยกัน ก็จะมีผลส่งผลให้ อบต. ในภาคนครหลวงมีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น โดยจะเห็นได้ชัดเจนใน อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่สูง

อย่างไรก็ตามจากระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจที่สามารถแบ่งได้เป็น 6 ระดับนั้น ยังไม่สามารถที่จะชี้ให้เห็นได้ว่าชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับเดียวกันนั้น มีระดับการแยกย่อยหรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้แม้ว่าจะปรากฏตัวแปรที่เหมือนกันในการแยกย่อยทางเศรษฐกิจแต่ละระดับ แต่จำนวนของแต่ละตัวแปรที่ปรากฏนั้นแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแยกย่อยทางเศรษฐกิจของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าแต่ละ อบต. มีระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 2 ระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ซึ่งมีจำนวนชุมชนปรากฏอยู่ในระดับเดียวกันเป็นจำนวนมาก จึงได้นำเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS) มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างของชุมชนที่ปรากฏในการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 2 ระดับที่ 3 และระดับที่ 4 พบว่า ในแต่ละระดับยังสามารถจำแนกชุมชนที่มีลักษณะการแยกย่อยทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันออกได้เป็นกลุ่ม ดังนี้

- อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 2 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (แผนที่ 4.6)
- อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 3 สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม (แผนที่ 4.7)
- อบต. ที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 4 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (แผนที่ 4.8)

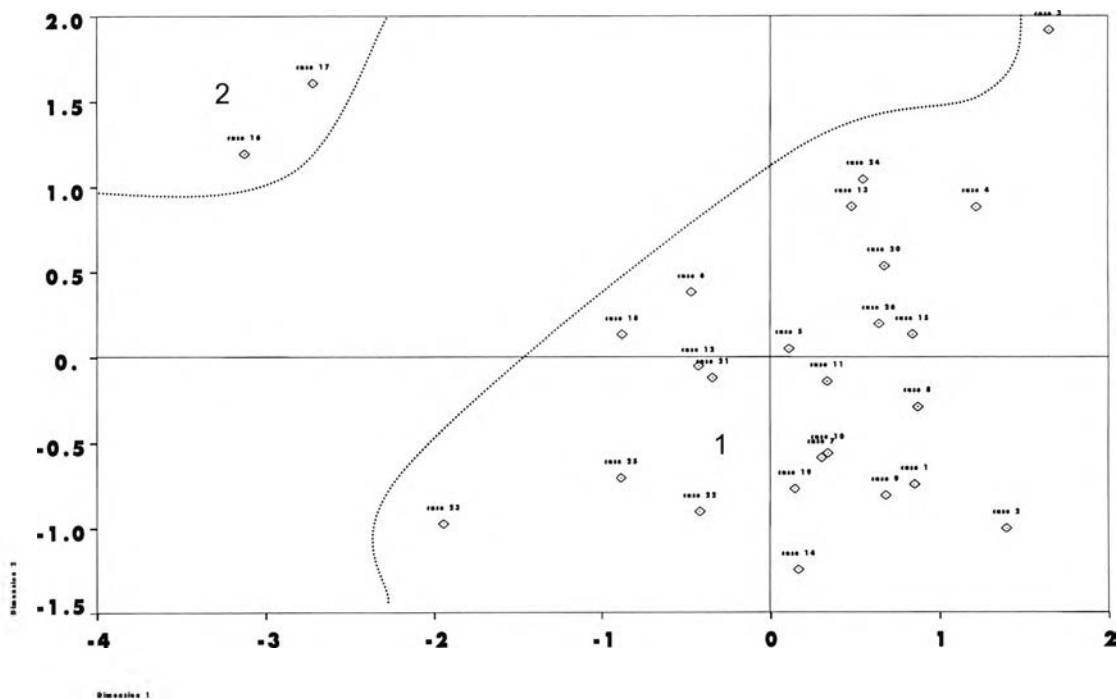
แผนที่ 4.6 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 2

ตารางที่ 4.5 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 2 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
รางพิกุล	CASE 1	1.3611	1.4179	สามพราน	CASE 9	1.4478	.1708
ระแหง	CASE 2	-1.3082	-.9434	เกษตรพัฒนา	CASE 10	1.5811	-.5821
บางเตย	CASE 3	.2242	-.7032	มหาสวัสดิ์	CASE 11	-.3965	.4170
บางกระบือ	CASE 4	.3130	-.6999	บางเมือง	CASE 12	-1.4955	1.8731
คลองสวน	CASE 5	.3926	-.4039	บางกระเจ้า	CASE 13	.0199	.7934
หนองปรือ	CASE 6	.1936	.0468	ห้วยขวาง	CASE 14	-2.8332	.0684
บางกระสอบ	CASE 7	.0635	-.7692	ศรีษะจรเข้หน้า	CASE 15	-.8160	-.9322
คลองโยง	CASE 8	1.4623	.1469	ท่าพระยา	CASE 16	-.2097	.0998

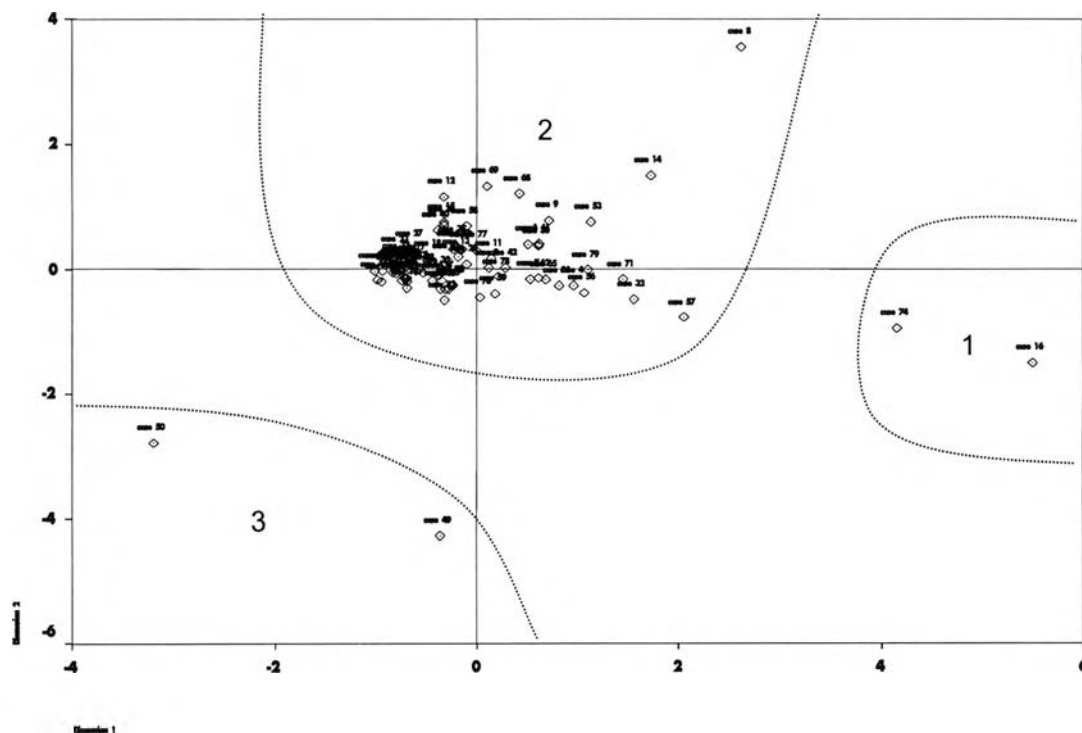
แผนที่ 4.7 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 3

ตารางที่ 4.6 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 3 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
ธรรมศาลา	CASE 1	.8480	-.7463	คลองตัน	CASE 14	.1660	-1.2478
ทุ่งขวาง	CASE 2	1.3902	-1.0044	หลักสอง	CASE 15	.8373	.1277
นราภิรมย์	CASE 3	1.6458	1.9161	บึงกาสาม	CASE 16	-3.1264	1.1948
หินมูล	CASE 4	1.2124	.8816	ลาดสวาย	CASE 17	-2.7212	1.6074
ไทรอใหญ่	CASE 5	.1122	.0465	บ้านจั่น	CASE 18	-.8821	.1279
คลองพระอุดม	CASE 6	-.4678	.3793	พะเนียด	CASE 19	.1449	-.7699
ท่าอิฐ	CASE 7	.3025	-.5906	ท่าตลาด	CASE 20	.6728	.5332
บางเลน	CASE 8	.8692	-.2919	บางรักใหญ่	CASE 21	-.3432	-.1224
ดอนแฝก	CASE 9	.6790	-.8115	นพรัตน์	CASE 22	-.4192	-.9047
กระแซง	CASE 10	.3383	-.5641	หน้าไม้	CASE 23	-1.9439	-.9756
สามโคก	CASE 11	.3338	-.1428	บึงทองหลวง	CASE 24	.5476	1.0429
บางแม่นาง	CASE 12	-.4275	-.0525	เปรี้ง	CASE 25	-.8881	-.7072
บางน้ำผึ้ง	CASE 13	.4794	.8823	ศิระจรเข้ใหญ่	CASE 26	.6401	.1918

แผนที่ 4.8 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 4

ตารางที่ 4.7 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 4 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
สระกระเทียม	CASE 1	.5098	.3955	วังน้ำเขียว	CASE 12	-.3275	1.1484
ทัพหลวง	CASE 2	-.1436	.3103	สระพัฒนา	CASE 13	-.1833	.1939
บางเขม	CASE 3	.1209	.0175	สระสีมูม	CASE 14	1.7300	1.4947
บ้านยาง	CASE 4	.9663	-.2623	ห้วยหมอนทอง	CASE 15	-.3254	.7483
วังเย็น	CASE 5	-.7774	-.0095	ขุนแก้ว	CASE 16	5.4912	-1.5081
สวนป่า	CASE 6	-.5712	-.0133	โคกพระเจดีย์	CASE 17	-.6198	.0983
นครปฐม	CASE 7	.5328	-.1623	บางแก้ว	CASE 18	-.4644	.1670
ทุ่งลูกนก	CASE 8	2.6276	3.5512	บางระกำ	CASE 19	-.6941	-.3030
ดอนข่อย	CASE 9	.7181	.7752	ลานตากฟ้า	CASE 20	-.8315	-.0550
ทุ่งกระพังโหม	CASE 10	-.8130	.0202	วัดละมุด	CASE 21	-.1702	.3199
ทุ่งบัว	CASE 11	.1482	.1700	ห้วยพลู	CASE 22	-.6762	.0095

ตารางที่ 4.7 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มี
การแยกย่อยทางเศรษฐกิจในระดับที่ 4 บนพื้นที่ขนาด 2 มิติ (ต่อ)

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
ศรีมหาโพธิ์	CASE 23	-.7910	.2352	บางพูด	CASE 52	-.3217	-.5006
บางพระ	CASE 24	-.7065	.0880	คลองสาม	CASE 53	1.1351	.7523
วัดสำโรง	CASE 25	-.9355	-.0337	คลองสี่	CASE 54	.8215	-.2641
ศาลายา	CASE 26	-.7433	-.1804	คลองห้า	CASE 55	-.2787	-.3168
ดอนพุด	CASE 27	-.6462	.3152	คลองเจ็ด	CASE 56	1.0690	-.3825
ไททรงาม	CASE 28	-.1015	.0754	บึงยี่โก	CASE 57	2.0584	-.7795
บัวปากท่า	CASE 29	-.7833	.0594	ศาลาครุ	CASE 58	-.0995	.6838
บางปลา	CASE 30	.6168	.3677	หนองสามวัง	CASE 59	.1831	-.3970
บางเลน	CASE 31	-.2784	.1248	คูขวาง	CASE 60	-.7095	-.1503
บางหลวง	CASE 32	1.5619	-.4847	ลาดหลุมแก้ว	CASE 61	.6198	.4018
คลองนกกระทุง	CASE 33	-.7060	.0422	คูคต	CASE 62	.6141	-.1494
คลองจินดา	CASE 34	-.3242	.7040	ลำลูกกา	CASE 63	-.2340	.3212
บางช้าง	CASE 35	-.2165	.3836	ลำไทร	CASE 64	-.4449	-.1862
หอมเกร็ด	CASE 36	-.3778	-.1022	เชียงรากใหญ่	CASE 65	.6848	-.1672
ตลาดจินดา	CASE 37	-.7794	.1188	คลองควาย	CASE 66	-1.0108	-.0356
บางกร่าง	CASE 38	-.3493	-.1865	บ้านระกาศ	CASE 67	-.6726	.0029
บางรักน้อย	CASE 39	-.3131	-.3262	บางเสาธง	CASE 68	.4241	1.2019
บางไผ่	CASE 40	-.3848	.6258	ทรงคนอง	CASE 69	.1047	1.3185
มหาสวัสดิ์	CASE 41	-.9472	-.2003	บางยอ	CASE 70	-.7179	-.1483
พิมลราช	CASE 42	.2854	.0163	โคกขาม	CASE 71	1.4530	-.1642
ขุนศรี	CASE 43	-.6044	-.0360	ชัยมงคล	CASE 72	-.2315	-.2486
หนองเพรางาย	CASE 44	-.7985	-.0764	ท่าจีน	CASE 73	.0312	-.4481
คลองข่อย	CASE 45	-.7954	.0395	บางกระเจ้า	CASE 74	4.1558	-.9510
อ้อมเกร็ด	CASE 46	-.9906	-.1709	พันท้ายนรสิงห์	CASE 75	-.3618	-.3172
บางพลับ	CASE 47	-.6960	-.1548	กาหลง	CASE 76	-.2388	-.2662
บางม่วง	CASE 48	-.5300	-.0586	บ้านบ่อ	CASE 77	-.0081	.3038
บ้านกลาง	CASE 49	-.3674	-4.2787	สวนหลวง	CASE 78	.2164	-.1214
บ้านใหม่	CASE 50	-3.1980	-2.7926	หลักสาม	CASE 79	1.1054	-.0116
สวนพริกไทย	CASE 51	-.6934	-.2009				

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น จึงสามารถแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาค นครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจออกเป็น 11 กลุ่ม ดังปรากฏในตารางที่ 4.8 และแผนที่ 4.9

ตารางที่ 4.8 แสดงการแบ่งกลุ่ม อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ

กลุ่มที่	ระดับ	อบต.
11	6	บางรักพัฒนา, เสาธงหิน, ท่าทราย
10	5	บ่อพลับ, หนองดินแดง, ห้วยม่วง, กำแพงแสน, บ้านหลวง, ท่าข้าม, ยายชา, บางคูวัด, บางบ่อ, บางไผ่
9	4(1)	ขุนแก้ว, บางกระเจ้า
8	4(2)	สระกระเทียม, ทัพหลวง, บางแคม, บ้านยาง, วังเย็น, สวนปาน, นครปฐม, ทุ่งลูกนก, ดอนข่อย, ทุ่งกระพังโหม, ทุ่งบัว, วังน้ำเขียว, สระพัฒนา, สระสี่มุม, ห้วยหมอนทอง, โคกพระเจดีย์, บางแก้ว, บางระกำ, ลานตากฟ้า, วัดละมุด, ห้วยพลู, ศรีมหาโพธิ์, บางพระ, วัดสำโรง, ศาลายา, ดอนพุทรา, ไทรงาม, บัวปากท่า, บางปลา, บางเลน, บางหลวง, คลองนกกระทุง, คลองจินดา, บางช้าง, หอมเกร็ด, ตลาดจินดา, บางกร่าง, บางรักน้อย, บางไผ่, มหาสวัสดิ์, พิมลราช, ขุนศรี, หนองเพรางาย, คลองข่อย, อ้อมเกร็ด, บางพลับ, บางม่วง, สวนพริกไทย, บางพูด, คลองสาม, คลองสี่, คลองห้า, คลองเจ็ด, บึงยี่โก, ศาลาครุ, หนองสามวัง, คูขวาง, ลาดหลุมแก้ว, คูคต, ลำลูกกา, ลำไทร, เชียงรากใหญ่, คลองควาย, บ้านระกาศ, บางเสาธง, ทรงคนอง, บางยอ, โคกขาม, ชัยมงคล, ท่าจีน, พันท้ายนรสิงห์, กาหลง, บ้านบ่อ, สวนหลวง, หลักสาม
7	4(3)	บ้านกลาง, บ้านใหม่
6	3(1)	ธรรมศาลา, ทุ่งขวาง, นราภิรมย์, หินมูล, ไทรใหญ่, คลองพระอุดม, ท่าอิฐ, บางเลน, ดอนแฝก, กระแซง, สามโคก, บางแม่นาง, บางน้ำผึ้ง, คลองตัน, หลักสอง, บ้านจ้ว, เพนียด, ท่าตลาด, บางรักใหญ่, นพรัตน์, หน้าไม้, บึงทองกลาง, เปร็ง, ศรีชะจรเข้ใหญ่
5	3(2)	บึงกาสาม, ลาดสวาย
4	2(1)	รางพิบูล, คลองโยง, สามพราน, เกษตรพัฒนา
3	2(2)	ระแหง, บางเตย, บางกระบือ, คลองสวน, หนองปรือ, บางกระสอบ, มหาสวัสดิ์, บางกระเจ้า, ศรีชะจรเข้, ท่าพระยา
2	2(3)	บางเมือง, ห้วยขวาง
1	1	ไทยยवास, บางแก้วฟ้า, ห้วยด้วน, ฝั่หู่ซ้าง, ลำโพ, บ้านฉาง, แลคมฟ้าผ่า

แผนที่ 4.9 แสดงการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ

4.2 การแยกย่อยทางสังคม (Social Differentiation)

การแยกย่อยด้านสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง พิจารณาได้จาก ความหลากหลายของกิจกรรมหรือสถาบันที่แสดงให้เห็นถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันในด้านสังคมของชุมชนระดับ อบต. ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรม แบบแผนค่านิยม(Value Pattern) ตลอดจนความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในสังคม ความหลากหลายของกิจกรรมหรือสถาบันด้านสังคมที่มีอยู่ในชุมชนระดับ อบต. แสดงในตารางที่ 4.9

จากการศึกษาพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอยู่ใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 71 โดยพบมากที่สุด ในจังหวัดสมุทรปราการ (88%) รองลงมาคือจังหวัดสมุทรสาคร (77%) นครปฐม(70%) มีน้อยที่สุดในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี(65%) มีโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 96 โดยมีในทุก อบต. ในจังหวัดนนทบุรีและสมุทรสาคร รองลงมาได้แก่จังหวัดปทุมธานี (97%) นครปฐม (95%) และน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ (94%) โรงเรียนมัธยมศึกษา มีอยู่ในร้อยละ 48 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุด ในจังหวัดปทุมธานี (65%) รองลงมาคือจังหวัดนนทบุรี (50%) สมุทรปราการ (44%) นครปฐม (43%) และมีน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร (38%) สำหรับวิทยาลัย/เทคนิค/พาณิชยการปรากฏอยู่เพียงร้อยละ 8 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุด ในจังหวัดสมุทรปราการ (13%) รองลงมาคือจังหวัดนครปฐม (10%) สมุทรสาคร (8%) นนทบุรี (5%) และมีน้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (3%)

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในชุมชนอีกส่วนหนึ่งคือบ่อน้ำสาธารณะ ซึ่งพบอยู่ในประมาณหนึ่งในสี่ ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนครปฐม และสมุทรสาครมากที่สุด (31%) และในจังหวัดสมุทรปราการน้อยที่สุด (6%) เนื่องจากมีบริการน้ำประปาครอบคลุมทั่วถึง สถานีอนามัยตำบลปรากฏอยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของ อบต. ในภาค นครหลวงโดยรวม โดยพบทุก อบต. ในจังหวัดสมุทรสาคร รองลงมาได้แก่จังหวัดปทุมธานีและสมุทรปราการ (94%) นครปฐมและนนทบุรี (90%) ส่วนโรงพยาบาลซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญ ของชุมชนในการให้บริการแก่ชุมชนข้างเคียง พบว่ามีอยู่ในร้อยละ 9 ของ อบต. ในภาค นครหลวง โดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (19%) และในจังหวัดปทุมธานีน้อยที่สุด (3%) สนามกีฬาพบว่ามีอยู่ร้อยละ 60 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัด นครปฐมและสมุทรปราการมากที่สุด(69%) และในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (45%) สวนสาธารณะ พบว่ามีอยู่เพียงร้อยละ 12 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนนทบุรีและสมุทรสาครมากที่สุด (15%) และในจังหวัดปทุมธานีน้อยที่สุด (10%) สวนสัตว์พบว่ามีอยู่เพียง

ร้อยละ 1 ของ อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนครปฐม 2% ส่วนในจังหวัดอื่นในภาคนครหลวงไม่ปรากฏว่ามีสวนสัตว์ในพื้นที่ อบต.

สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวบ้าน เฉพาะกลุ่มในขณะที่ยุทธศาสตร์มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความสนใจที่แตกต่างกันออกไปตามกลุ่มอาชีพและกลุ่มที่มีจุดสนใจร่วมกัน จากการศึกษาพบว่ามีกลุ่มหรือองค์กรอย่างไม่เป็นทางการใน อบต.ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 58 โดยพบมากที่สุดที่จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี (65%) รองลงมาคือจังหวัดสมุทรสาคร (62%) สมุทรปราการ (56%) และมีน้อยที่สุดในจังหวัดนครปฐม (52%) กลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ปรากฏภายใต้ชื่อที่แตกต่างกันไปตามกลุ่มสนใจ ได้แก่ ชมรมวัวลาน กลุ่มผู้เลี้ยงกิ้งก่ามกราคม กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นบ้าน กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ชน กลุ่มเย็บผ้าโหล กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้เพาะปลูกผัก กลุ่มผู้ปลูกอ้อย กลุ่มเกษตรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม กลุ่มแปรรูปผลผลิต(กล้วยตาก)

เพื่อที่จะวิเคราะห์รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมของ อบต.ในภาคนครหลวง จึงนำตัวแปรเหล่านี้ไปทดสอบความเหมาะสมในการประกอบเป็นมาตรวัดการแยกย่อยโดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale จากการตรวจสอบพบว่า ในจำนวนตัวแปรทั้งหมด 11 ตัวแปร มีอยู่ 5 ตัวแปรที่ไม่เหมาะสมจะนำมาสร้างเป็นมาตรวัดและได้ตัดออก มาตรวัดการแยกย่อยด้านสังคมที่ได้ มีค่า C.R. (1) เป็น 0.95 และค่า C.R. (2) เป็น 0.93 ตามลำดับดังตารางที่ 4.10 (รายละเอียดของมาตรวัดการแยกย่อยด้านสังคมสามารถดูได้ในตารางที่ 5 ในภาคผนวก) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่า มาตรวัดชุมชนที่มีตัวแปร 6 ตัวนี้มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง รูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ นำเสนอถึงตัวแปรที่ปรากฏมากที่สุดสามารถพบได้ในเกือบทุกชุมชนไปจนถึงตัวแปรที่ปรากฏน้อยที่สุดซึ่งพบเฉพาะในบางชุมชนที่มีความซับซ้อนทางสังคมในระดับที่สูงขึ้น ตัวแปรแต่ละตัวจึงแสดงให้เห็นถึงระดับการแยกย่อยด้านสังคมที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐและเอกชน สถานีอนามัยประจำตำบล สนามกีฬา สวนสาธารณะ โรงพยาบาลของรัฐ จนกระทั่งถึงวิทยาลัย/เทคนิค/พาณิชยการของรัฐ ระดับการแยกย่อยจากระดับสเกลที่ 1 ถึง 6 นี้ จะบอกให้รู้ถึงสภาพการณ์หรือรูปแบบของกิจกรรมด้านสังคมที่ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงในระดับที่เป็นอยู่ เช่น การแยกย่อยในระดับที่ 4 จะบอกให้รู้ว่า อบต. ในระดับนั้นนอกจากจะมีกิจกรรมที่พบในระดับสเกลที่ 1-3 คือ โรงเรียนประถมศึกษา(ตัวแปรในระดับสเกลที่ 1) สถานีอนามัยประจำตำบล (ตัวแปรในระดับสเกลที่ 2) และสนามกีฬา (ตัวแปรในระดับสเกลที่ 3) แล้ว ยังมีสวนสาธารณะในพื้นที่ อบต. อีกด้วย

มาตรการจัดการแยกย่อยด้านสังคมนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมา ชุมชนระดับ อบต. แต่ละแห่งในภาคนครหลวง มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างด้านสังคม ไปในลักษณะที่มีความหลากหลายของกิจกรรมที่แสดงถึงหน้าที่และความชำนาญที่แตกต่างกัน หรือซับซ้อนขึ้น

ตารางที่ 4.9 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการแยกย่อยทางสังคมของ อบต.ในภาคนครหลวง

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)
(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึง การแยกย่อยทางสังคม	จำนวน อบต.					ร้อยละของ อบต.						
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	100	43	13	20	14	10	71	70	65	65	88	77
โรงเรียนประถมศึกษา	136	58	20	30	15	13	96	95	100	97	94	100
โรงเรียนมัธยมศึกษา	68	26	10	20	7	5	48	43	50	65	44	38
วิทยาลัย/เทคนิค/พาณิชย์การ	11	6	1	1	2	1	8	10	5	3	13	8
บ่อน้ำสาธารณะ	35	19	2	9	1	4	25	31	10	29	6	31
สถานีอนามัยประจำตำบล	130	55	18	29	15	13	92	90	90	94	94	100
โรงพยาบาล	13	5	2	1	3	2	9	8	10	3	19	15
สนามกีฬา	85	42	9	15	10	9	60	69	45	48	63	69
สวนสาธารณะ	17	7	3	3	2	2	12	11	15	10	13	15
สวนสัตว์	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0
กลุ่ม/องค์กรอย่างไม่เป็นทางการ	82	32	13	20	9	8	58	52	65	65	56	62

ตารางที่ 4.10 สรุปผล Guttman Scale ของการแยกย่อยทางสังคมของชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวง

ลำดับชั้นของสเกล	item	จำนวน อบต.ในลำดับสเกล	ร้อยละสะสม
วิทยาลัย/เทคนิค/พาณิชย์การ	6	1	0.7
โรงพยาบาล	5	6	5.0
สวนสาธารณะ	4	11	12.8
สนามกีฬา	3	69	61.7
สถานีอนามัยประจำตำบล	2	51	97.9
โรงเรียนประถมศึกษา	1	3	100.0
	0	0	100.0

จำนวนตัวอย่าง = 141

Coefficient of Reproducibility (1) = 0.95

Coefficient of Reproducibility (2) = 0.93

แผนที่ 4.10 แสดงการแยกย่อยทางสังคมระดับที่ 1 และ 2 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

แผนที่ 4.11 แสดงการแยกย่อยทางสังคมระดับที่ 3 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

สัญลักษณ์

- ระดับที่ 1
- ระดับที่ 2
- ระดับที่ 3
- ระดับที่ 4
- ระดับที่ 5
- ระดับที่ 6
- เทศบาล
- ขอบเขต จังหวัด
- ขอบเขต อำเภอ
- ขอบเขต ตำบล
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนสายท้องถิ่น
- แม่น้ำ

วิทยาลัยพณิชยการ
 ศักยภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.12 แสดงการแยกย่อยทางสังคมระดับที่ 4, 5 และ 6 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

แผนที่ 4.13 แสดงระดับการแยกย่อยทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

จากแผนที่ 4.10 ถึงแผนที่ 4.13 พบว่า ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงส่วนใหญ่ มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 3 และในแต่ละระดับมีการกระจายตัวกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ 2, 4, 5, และ 6 (แผนที่ 4.10, 4.11, 4.13) เมื่อพิจารณาด้านเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทั้งสายหลัก สายรอง และสายท้องถิ่น พบว่า อบต. ทุกระดับ การแยกย่อยทางสังคมมีเส้นทางคมนาคมตัดผ่านพื้นที่ โดยเฉพาะถนนสายรองตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทุกระดับการแยกย่อยทางสังคม ดังนั้น เส้นทางคมนาคมเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการแยกย่อยทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง เมื่อพิจารณาในด้านความใกล้หรือไกลจากพื้นที่ของเทศบาล พบว่า ไม่เฉพาะ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับสูงเท่านั้นที่มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล แต่ อบต. ทุกระดับการแยกย่อยทางสังคมมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล เช่น อบต. ธรรมศาลา ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีระดับการแยกย่อยทางสังคมระดับที่ 1 (ต่ำสุด) มีอาณาเขตติดต่อเทศบาลนครปฐมและเทศบาลตำบลธรรมศาลา นอกจากนี้ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับสูงบางแห่งยังอยู่ห่างจากพื้นที่เทศบาลอีกด้วย อาทิเช่น อบต. พันท้ายนรสิงห์ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร มีเทศบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด (ประมาณ 7.5 กิโลเมตร) คือ เทศบาลนครสมุทรสาคร ดังนั้น หากพิจารณาเฉพาะความใกล้หรือไกลจากพื้นที่ของเทศบาลเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการแยกย่อยทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง นอกจากนี้หากพิจารณาในด้านจำนวนประชากรกับระดับการแยกย่อยทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง พบว่า อบต. ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 5 ก็มีประชากรตั้งแต่ 5,585 คน (อบต. คลองโยง ในจังหวัดนครปฐม) ขึ้นไปจนถึง 39,410 คน (อบต. บางรักพัฒนา ในจังหวัดนนทบุรี) ดังนั้น จำนวนประชากรเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการแยกย่อยทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมของ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 5 และ 6 พบว่าส่วนใหญ่จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลายปัจจัย กล่าวคือ อบต. ที่มีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับสูงจะมีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญตัดผ่านพื้นที่และเป็นบริเวณที่เป็นที่ตั้งของชุมชนขนาดใหญ่หรืออยู่ติดกับเทศบาล อาทิเช่น อบต. บ้านบ่อ ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีประชากร 5,802 คน มีอาณาเขตเกือบติดต่อกับเทศบาลตำบลหลักห้า และมีถนนพระรามสอง (ธนบุรี - ปากท่อ) ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมระหว่างจังหวัดตัดผ่านพื้นที่ หรือ อบต. บางรักพัฒนา ในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีประชากร 39,410 คน มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลเมืองบางบัวทอง และมีถนนสายตลิ่งชัน - สุพรรณบุรี และถนนรัตนาริเบศร์ ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมระหว่างจังหวัดและอำเภอตัดผ่านพื้นที่

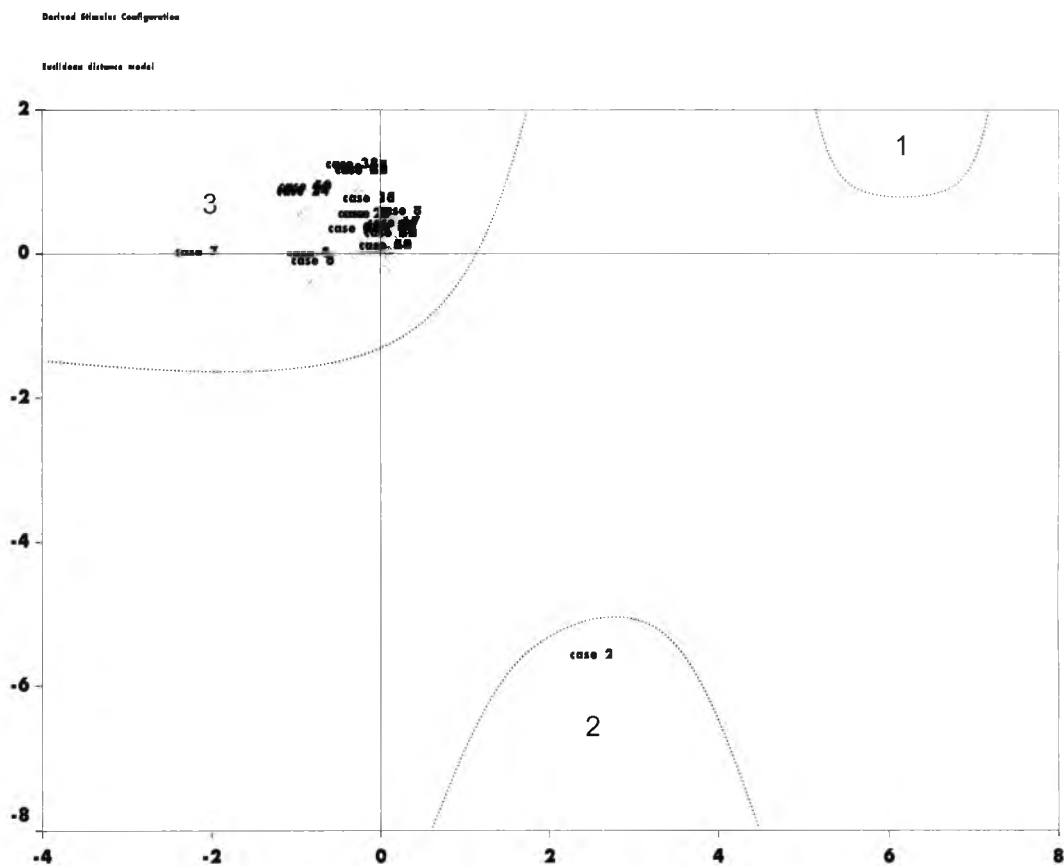
จากข้อมูลและผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า จำนวนประชากร เส้นทางคมนาคมในพื้นที่ หรือความใกล้หรือไกลจากเทศบาลเพียงปัจจัยเดียวไม่น่าจะส่งผลถึงระดับการแยกย่อยทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวงอย่างชัดเจน แต่หากมีหลายปัจจัยด้วยกันก็จะมีผลส่งผลให้ อบต. ในภาคนครหลวงมีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่สูงขึ้น

อย่างไรก็ตามจากระดับการแยกย่อยทางสังคมที่สามารถแบ่งได้เป็น 6 ระดับนั้นยังไม่สามารถที่จะชี้ให้เห็นได้ว่าชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับเดียวกันนั้น มีระดับการแยกย่อยหรือการพัฒนาทางสังคมที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้แม้ว่าจะปรากฏตัวแปรที่เหมือนกันในการแยกย่อยทางสังคมแต่ละระดับ แต่จำนวนของแต่ละตัวแปรที่ปรากฏนั้นแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแยกย่อยทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าแต่ละ อบต. มีระดับการแยกย่อยทางสังคมแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม อบต. ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 2 และระดับที่ 3 ซึ่งมีจำนวนชุมชนปรากฏอยู่ในระดับเดียวกันเป็นจำนวนมาก จึงได้นำเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS) มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างของชุมชนที่ปรากฏในการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 2 และระดับที่ 3 พบว่า ในแต่ละระดับยังสามารถจำแนกชุมชนที่มีลักษณะการแยกย่อยทางสังคมใกล้เคียงกันออกได้เป็นกลุ่ม ดังนี้

- อบต. ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 2 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (แผนที่ 4.13)

- อบต. ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 3 สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม (แผนที่ 4.14)

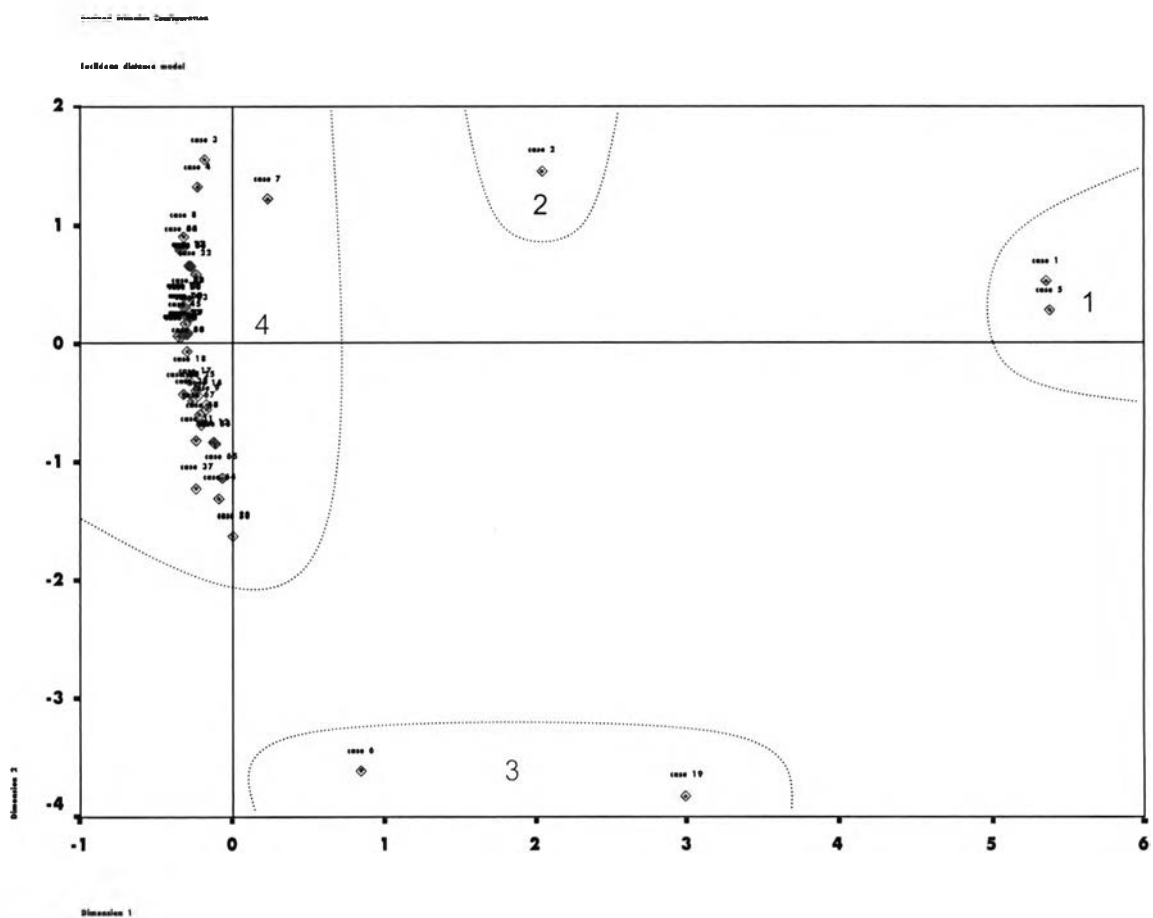
แผนที่ 4.14 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง
ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 2

ตารางที่ 4.11 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง
ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 2 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
บางม่วง	CASE 1	6.2248	1.8946	หนองเพรางาย	CASE 27	-2.007	.2087
ท่าตลาด	CASE 2	2.4919	-5.9293	คลองข่อย	CASE 28	-3.160	.0019
บางแก้ว	CASE 3	-.8634	-.3424	ท่าอิฐ	CASE 29	-.9215	.5591
ศรีมหาโพธิ์	CASE 4	-.8634	-.3424	อ้อมเกร็ด	CASE 30	.1117	-.0557
ห้วยพลู	CASE 5	-.8092	-.4513	บางเลน	CASE 31	.0493	-.2378
มหาสวัสดิ์	CASE 6	-.8092	-.4513	บางแม่นาง	CASE 32	.1117	-.0557
ลำไทร	CASE 7	-2.1841	-.3274	บางพูด	CASE 33	.1117	-.0557
ทุ่งขวาง	CASE 8	.2280	.2537	คลองสี่	CASE 34	-2.364	.8208
ห้วยหมอนทอง	CASE 9	-.2007	.2087	นพรัตน์	CASE 35	.1117	-.0560
ขุนแก้ว	CASE 10	.1106	-.0548	บึงกาสาม	CASE 36	-.1408	.4286
ดอนแฝก	CASE 11	.0483	-.2366	ศาลาครุ	CASE 37	.0927	.0324
ลานตากฟ้า	CASE 12	.1106	-.0548	หนองสามวัง	CASE 38	-.3441	.8992
บางพระ	CASE 13	.0483	-.2366	คูขวาง	CASE 39	.0495	-.2389
วัดสำโรง	CASE 14	.0483	-.2366	หน้าไม้	CASE 40	-.2421	.8715
มหาสวัสดิ์	CASE 15	.1106	-.0548	ลาดสวาย	CASE 41	-.3161	.0007
ห้วยด้วน	CASE 16	.1106	-.0548	ลำลูกกา	CASE 42	-.2365	.8212
ไทรงาม	CASE 17	.1474	.0811	กระแชง	CASE 43	.1120	-.0571
นราภิรมย์	CASE 18	-.1413	.4282	สามโคก	CASE 44	.0497	-.2397
บางปลา	CASE 19	.0917	.0334	คลองควาย	CASE 45	.0930	.0315
บางหลวง	CASE 20	-.2364	.8198	หนองปรือ	CASE 46	.0497	-.2397
หินมูล	CASE 21	.1107	-.0551	บางเสาธง	CASE 47	-.2421	.8721
คลองนกกระทา	CASE 22	.1107	-.0551	ศิริราชระแวงน้อย	CASE 48	.1121	-.0574
ท่าข้าม	CASE 23	.0917	.0332	ท่าจีน	CASE 49	.0931	.0312
บางรักน้อย	CASE 24	-.9295	.5218	พันท้ายนรสิงห์	CASE 50	-.8970	.5933
บางรักใหญ่	CASE 25	-.2007	.2087	คลองตัน	CASE 51	.0502	-.2407
พิมลราช	CASE 26	.0489	-.2374				

แผนที่ 4.15 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง
ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 3

ตารางที่ 4.12 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง
ที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับที่ 3 บนพื้นที่ขนาด 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
กำแพงแสน	CASE 1	5.3550	.5263	สามพราน	CASE 36	-.2798	.6495
ท่าทราย	CASE 2	2.0496	1.4567	บางกร่าง	CASE 37	-.2348	-1.2194
ทุ่งกระพังโหม	CASE 3	-.1852	1.5532	ลำโพ	CASE 38	-.2951	-.0620
บางเลน	CASE 4	-.2232	1.3164	ขุนศรี	CASE 39	-.2634	-.4920
คูคต	CASE 5	5.3745	.2803	โทรใหญ่	CASE 40	-.3244	-.4281
ทุ่งลูกนก	CASE 6	.8412	-3.6075	คลองพระอุดม	CASE 41	-.2890	.3630
บึงยี่โถ	CASE 7	.2367	1.2214	บางพลับ	CASE 42	-.3369	.7960
บางกระเจ้า	CASE 8	-.3214	.9070	บางคูวัด	CASE 43	-.3419	.0482
ทัพหลวง	CASE 9	-.1681	-.5563	บ้านใหม่	CASE 44	-.3369	.7960
บ่อพลับ	CASE 10	-.3517	.0632	สวนพริกไทย	CASE 45	-.3120	.1572
บางแพม	CASE 11	-.2809	-.3089	คลองสาม	CASE 46	-.1988	-.6913
บ้านยาง	CASE 12	-.1237	-.8407	คลองห้า	CASE 47	-.1988	-.6913
วังเย็น	CASE 13	-.2904	.6613	คลองเจ็ด	CASE 48	-.2890	.3633
ดอนข่อย	CASE 14	-.1698	-.5093	ระแหง	CASE 49	-.3367	.7967
ทุ่งบัว	CASE 15	-.3233	.3244	บึงทองหลวง	CASE 50	.0064	-1.6274
รางพิบูล	CASE 16	-.3098	.2319	เชียงรากใหญ่	CASE 51	-.2889	.3650
วังน้ำเขียว	CASE 17	-.2425	-.4028	บ้านจิว	CASE 52	-.3134	.3139
สระพัฒนา	CASE 18	-.2810	-.3092	บางเตย	CASE 53	-.3364	.7984
สระสีมูม	CASE 19	2.9924	-3.8241	บางกระบือ	CASE 54	-.3364	.7984
ห้วยขวาง	CASE 20	.0054	-1.6254	บ้านระกาศ	CASE 55	-.1140	-.8514
โคกพระเจดีย์	CASE 21	-.3383	.7912	คลองสวน	CASE 56	-.2785	.6550
ท่าพระยา	CASE 22	-.2396	.5888	เป็ริง	CASE 57	-.3016	.0860
บางระกำ	CASE 23	-.3383	.7912	ศิริพระจรเข้ใหญ่	CASE 58	-.3134	.3140
พะเนียด	CASE 24	-.3383	.7912	ทรงคนอง	CASE 59	-.2888	.3651
วัดละมุด	CASE 25	-.2234	-.4376	บางยอ	CASE 60	-.2986	.2382
ไทยยาวาส	CASE 26	-.2897	.3595	บางกระสอบ	CASE 61	-.3363	.7989
ดอนพุทรา	CASE 27	-.3165	.0909	บางน้ำผึ้ง	CASE 62	-.3134	.3138
บ้านหลวง	CASE 28	-.3140	.3090	แหลมฟ้าผ่า	CASE 63	-.3134	.3138
บัวปากท่า	CASE 29	-.3023	.0816	โคกขาม	CASE 64	-.0870	-1.3049
ไม้หูช้าง	CASE 30	-.3382	.7913	บางกระเจ้า	CASE 65	-.0676	-1.1350
คลองจินดา	CASE 31	-.2363	-.8140	สวนหลวง	CASE 66	-.3420	.0508
บางช้าง	CASE 32	-.2634	-.4922	หลักสาม	CASE 67	-.2213	-.6094
ยายชา	CASE 33	-.2708	.2167	เกษตรพัฒนา	CASE 68	-.2779	.6580
หอมเกร็ด	CASE 34	-.2951	-.0628	หลักสอง	CASE 69	-.2954	-.0611
ตลาดจินดา	CASE 35	-.3243	-.4284				

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น จึงสามารถแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาค นครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางสังคมออกได้เป็น 11 กลุ่ม ดังปรากฏในตารางที่ 4.13 และ แผนที่ 4.16

ตารางที่ 4.13 แสดงการแบ่งกลุ่ม อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางสังคม

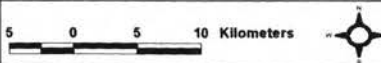
กลุ่มที่	ระดับ	อบต.
11	6	บางแก้วฟ้า
10	5	บางบ่อ, คลองโยง, บางโหลง, นครปฐม, บ้านบ่อ, บางรักพัฒนา
9	4	ศาลายา, บ้านกลาง, สระกระเทียม, หนองดินแดง, เสารังหิน, ชัยมงคล, สวนป่าน, ห้วยม่วง, บางไผ่, ลาดหลุมแก้ว, กาหลง
8	3(1)	กำแพงแสน, คูคต
7	3(2)	ท่าทราย
6	3(3)	ทุ่งลูกนก, สระสีมุ่ม
5	3(4)	ทุ่งกระพังโหม, บางเลน, บึงยี่โก, บางกระเจ้า, ทัพหลวง, บ่อพลับ, บางแถม, บ้านยาง, วังเย็น, ดอนข่อย, ทุ่งบัว, รางพิบูล, วังน้ำเขียว, สระพัฒนา, ห้วยขวาง, โคกพระเจดีย์, ท่าพระยา, บางระกำ, เพนียด, วัดละมุด, ไทยยาวาส, ดอนพุทรา, บ้านหลวง, บัวปากท่า, ไม้หูช้าง, คลองจินดา, บางช้าง, ยายชา, หอมเกร็ด, ตลาดจินดา, สามพราน, บางกร่าง, ลำโพ, ชุนศรี, ไทรใหญ่, คลองพระอุดม, บางพลับ, บางคูวัด, บ้านใหม่, สวนพริกไทย, คลองสาม, คลองห้า, คลองเจ็ด, ระแหง, บึงทองกลาง, เชียงรากใหญ่, บ้านจิว, บางเตย, บางกระบือ, บ้านระกาศ, คลองสวน, เปรัง, ศิริระจรเข้ใหญ่, ทรงคนอง, บางยอ, บางกระสอบ, บางน้ำผึ้ง, แหลมฟ้าผ่า, โคกขาม, บางกระเจ้า, สวนหลวง, หลักสาม, เกษตรพัฒนา, หลักสอง
4	2(1)	บางม่วง
3	2(2)	ท่าตลาด
2	2(3)	บางแก้ว, ศรีมหาโพธิ์, ห้วยพลู, มหาสวัสดิ์, ลำไทร, ทุ่งขวาง, ห้วยหมอนทอง, ชุนแก้ว, ดอนแฝก, ลานตากฟ้า, บางพระ, วัดลำโรง, มหาสวัสดิ์, ห้วยด้วน, ไทรงาม, นราภิรมย์, บางปลา, บางหลวง, หินมูล, คลองนกกระทุง, ท่าข้าม, บางรักน้อย, บางรักใหญ่, พิมลราช, หนองเพรางาย, คลองข่อย, ท่าอิฐ, อ้อมเกร็ด, บางเลน, บางแม่นาง, บางพูด, คลองสี, นพรัตน์, บึงกาสาม, ศาลาครุ, หนองสามวัง, คูขวาง, หน้าไม้, ลาดสวาย, ลำลูกกา, กระแซง, สามโคก, คลองควาย, หนองปรือ, บางเสารัง, ศิริระจรเข้หน้า, ท่าจีน, พันท้ายนรสิงห์, คลองตัน
1	1	บางเมือง, ธรรมศาลา, บ้านฉาง

แผนที่ 4.16 แสดงการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการแยกย่อยทางสังคม

สัญลักษณ์

- กลุ่มที่ 1
- กลุ่มที่ 2
- กลุ่มที่ 3
- กลุ่มที่ 4
- กลุ่มที่ 5
- กลุ่มที่ 6
- กลุ่มที่ 7
- กลุ่มที่ 8
- กลุ่มที่ 9
- กลุ่มที่ 10
- กลุ่มที่ 11
- เทศบาล
- ขอบเขต จังหวัด
- ขอบเขต อำเภอ
- ขอบเขต ตำบล
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนสายท้องถิ่น
- แม่น้ำ

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ศักยภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

4.3 การผสมผสานทางสังคม (Social Integration)

การผสมผสานทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง เป็นกลไกหรือแรง (Force) ทางสังคมที่เกิดขึ้นเพื่อประสานและรวบรวมส่วนต่างๆ ตลอดจนสมาชิกของสังคมเข้าด้วยกัน เป็นกลไกที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการแยกย่อยที่เกิดขึ้นเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไปในฐานะที่เป็นกลุ่มๆ หนึ่งในสภาพแวดล้อม กลไกทางสังคมซึ่งอยู่ในรูปของกลุ่ม สมาคม หรือองค์กรที่พบในชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง ดังแสดงในตารางที่ 4.14

สำหรับการผสมผสานที่ไม่เป็นทางการจากการศึกษาพบว่า ศูนย์กลางที่เป็นที่พบปะหรือสถานที่ทำกิจกรรมร่วมกันของชาวบ้านใน อบต. มีอยู่ใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมถึงร้อยละ 89 โดยพบได้ทุก อบต. ในจังหวัดสมุทรสาคร รองลงมาคือจังหวัดสมุทรปราการ (94%) นครปฐมและปทุมธานี (90%) มีน้อยที่สุดในจังหวัดนนทบุรี (75%) มิงงานเทศกาลหรืองานประเพณีอยู่ใน อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมร้อยละ 86 โดยมีในทุก อบต. ในจังหวัดสมุทรสาคร รองลงมาได้แก่จังหวัดสมุทรปราการ (88%) นครปฐม (87%) นนทบุรี (85%) และน้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (77%) ด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนใน อบต. เคารพ/บูชามีอยู่ในพื้นที่ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมถึงร้อยละ 81 โดยพบมากที่สุด ในจังหวัดสมุทรสาคร (92%) รองลงมาคือจังหวัดนครปฐม (89%) นนทบุรีและสมุทรปราการ (75%) และมีน้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (68%) สำหรับบุคคลที่เป็นที่เกรงใจหรือเป็นที่เคารพนับถือโดยทั่วไปของคนใน อบต. ปรากฏอยู่ในร้อยละ 62 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุดในจังหวัดนครปฐม (66%) รองลงมาคือจังหวัดสมุทรปราการ (63%) ปทุมธานี (61%) นนทบุรี (60%) และมีน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร (54%) ส่วนสถานที่สำคัญทางศาสนาซึ่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจอันได้แก่ วัด โบสถ์ มัสยิด ปรากฏในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวมปรากฏร้อยละ 82 โดยปรากฏมากที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (87%) รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี (85%) สมุทรปราการ (81%) นครปฐม (80%) และปรากฏน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร (77%)

สิ่งที่แสดงถึงการผสมผสานทางสังคมอย่างเป็นทางการจะแสดงออกในกิจกรรมหรือองค์กรที่มีการจัดอย่างซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งพบว่า มีการร่วมกันใช้แรงงานเพื่อพัฒนาพื้นที่ อบต. อยู่ในร้อยละ 78 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (88%) และในจังหวัดปทุมธานีน้อยที่สุด (71%) ในขณะที่มีการเรียไรเพื่อพัฒนาพื้นที่ปรากฏอยู่น้อยมากคือร้อยละ 13 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบมากที่สุดในจังหวัดนนทบุรีและสมุทรสาคร (15%) รองลงมาได้แก่จังหวัดนครปฐมและสมุทรปราการ (13%) น้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (10%) ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนระดับ อบต. ในปัจจุบันเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบหนึ่งที่มีการจัดเก็บรายได้ในพื้นที่ อบต. มาจัดทำเป็นงบประมาณเพื่อใช้พัฒนาในพื้นที่ อบต. นั้นๆเอง ในด้านการจัดองค์กรเป็นคณะกรรมการพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่มีปรากฏอยู่ร้อยละ 81 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยพบได้ในทุก อบต. ในจังหวัดสมุทรปราการ และสมุทรสาคร รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรี (80%) นครปฐม (75%) และน้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (74%) คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการศึกษาในชุมชนพบอยู่ถึงร้อยละ 88 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนครปฐมมากที่สุด (92%) และในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (80%) คณะกรรมการวัดก็พบในสัดส่วนที่มากเช่นกัน พบอยู่ถึงร้อยละ 84 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดปทุมธานีมากที่สุด (90%) โดยมีในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (70%) ส่วนกลุ่มรักษาความสงบหรือกลุ่มรักษาความปลอดภัยซึ่งสะท้อนถึงการร่วมแรงร่วมใจที่จะรักษาชุมชนให้อยู่อย่างสงบสุข เช่น กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.) พบว่ามีอยู่ร้อยละ 82 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (92%) และจังหวัดปทุมธานีน้อยที่สุด (77%) กลุ่มลูกเสือชาวบ้านซึ่งเป็นองค์กรที่ช่วยเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคีของคนในชุมชนพบว่ามีอยู่ร้อยละ 60 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (77%) และในจังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด (49%) มูลนิธิซึ่งส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสาธารณกุศลพบว่ามีอยู่เพียงร้อยละ 10 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม มีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (15%) และมีอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการน้อยที่สุด (6%) ศูนย์เยาวชนพบว่ามีอยู่ในร้อยละ 23 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด (38%) และน้อยที่สุดในจังหวัดปทุมธานี (10%) ด้านศูนย์เผยแพร่จริยธรรม/วัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมผู้คนให้มาศึกษาวัฒนธรรมและร่วมรักษาให้คงอยู่ต่อไป ปรากฏอยู่ในร้อยละ 19 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดนนทบุรีมากที่สุด (25%) และในจังหวัดปทุมธานีน้อยที่สุด (10%) และสมาคม/องค์กร/กลุ่มอาสาสมัครในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายหรือมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ พบว่ามีอยู่ในร้อยละ 67 ของ อบต. ในภาคนครหลวงโดยรวม โดยมีอยู่ในจังหวัดปทุมธานีมากที่สุด (74%) และน้อยที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร (54%)

เนื่องจากชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงมีลักษณะที่ค่อนข้างไปทางชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่ซึ่งจากทฤษฎีแล้วชุมชนเมืองจะมีลักษณะการผสมผสานทางสังคมแบบเป็นทางการ จึงนำตัวแปรเฉพาะด้านการผสมผสานทางสังคมอย่างเป็นทางการมาวิเคราะห์หารูปแบบของการเปลี่ยนแปลงของกลไกการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง และทดสอบความเหมาะสมในการประกอบเป็นมาตรวัดการผสมผสานโดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale จากการตรวจสอบพบว่า จำนวนตัวแปรทั้งหมด 12 ตัวแปร มีอยู่ 7 ตัวแปรที่ไม่เหมาะสมจะนำ

มาสร้างเป็นมาตรวัดและได้ตัดออก มาตรวัดการผสมผสานทางสังคมที่ได้ มีค่า C.R. (1) เป็น 0.94 และค่า C.R. (2) เป็น 0.92 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่า มาตรวัดชุมชนที่มีตัวแปร 7 ตัวนี้ มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงกลไกการผสมผสานทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง (รายละเอียดดูได้ในตารางที่ 6 ในภาคผนวก) มาตรวัดที่ได้นี้ นำเสนอถึงตัวแปรการผสมผสานทางสังคมที่เกิดขึ้นได้ง่ายที่สุดในระยะแรกของการพัฒนา ซึ่งเป็นระยะที่มีการผสมผสานทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ ไปจนถึงตัวแปรหรือกลไกการผสมผสานที่เกิดขึ้นได้ยากที่สุด พบได้เฉพาะในบาง อบต. ที่มีการผสมผสานในระดับที่สูงขึ้นเท่านั้น คือ คณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการวัด การร่วมกันใช้แรงงานพัฒนาพื้นที่ อบต. การเรียกรอเงินเพื่อพัฒนาในพื้นที่ อบต. และท้ายที่สุดคือ มูลนิธิ ระดับการผสมผสานทางสังคม จากระดับสเกลที่ 1 ถึง 6 นี้ จะบอกให้รู้ถึงสภาพการณ์หรือรูปแบบของกลไกการผสมผสานทางสังคมที่ปรากฏอยู่ใน อบต. ในระดับที่เป็นอยู่ เช่น การผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 5 บอกให้รู้ว่า อบต. ในระดับนั้นนอกจากจะมีคณะกรรมการวัดแล้ว ยังมีตัวแปรที่แสดงถึงการผสมผสานในระดับสเกลที่ 1 ถึง 4 ด้วย คือ สถานพบปะและทำกิจกรรมร่วมกันของคนใน อบต. คณะกรรมการโรงเรียน งานเทศกาล/งานประเพณี

ตารางที่ 4.14 แสดงตัวแปรที่แสดงนัยถึงการผสมผสานทางสังคมของ อบต.ในภาคนครหลวง

โดยรวม (T) นครปฐม (1) นนทบุรี (2) ปทุมธานี (3) สมุทรปราการ (4) สมุทรสาคร (5)

(จำนวนตัวอย่าง = 141, 61, 20, 31, 16, 13)

ตัวแปรที่แสดงนัยถึง การแยกย่อยทางสังคม	จำนวน อบต.						ร้อยละของ อบต.					
	T	1	2	3	4	5	T	1	2	3	4	5
ที่ทำกิจกรรมร่วมกัน	126	55	15	28	15	13	89	90	75	90	94	100
งานเทศกาล/ประเพณี	121	53	17	24	14	13	86	87	85	77	88	100
สิ่งที่เคารพบูชา	114	54	15	21	12	12	81	89	75	68	75	92
บุคคลที่นับถือ	88	40	12	19	10	7	62	66	60	61	63	54
สถานที่สำคัญทางศาสนา	116	49	17	27	13	10	82	80	85	87	81	77
การร่วมกันใช้แรงงานพัฒนาพื้นที่	110	46	17	22	14	11	78	75	85	71	88	85
การเรียไรเพื่อพัฒนาพื้นที่	18	8	3	3	2	2	13	13	15	10	13	15
คณะกรรมการพัฒนา	114	46	16	23	16	13	81	75	80	74	100	100
คณะกรรมการ ร.ร.	124	56	16	28	13	11	88	92	80	90	81	85
คณะกรรมการวัด	119	53	14	28	13	11	84	87	70	90	81	85
กลุ่มรักษาความปลอดภัย	116	51	16	24	13	12	82	84	80	77	81	92
ลูกเสือชาวบ้าน	84	30	15	18	11	10	60	49	75	58	69	77
สหกรณ์	51	19	10	10	3	9	36	31	50	32	19	69
กลุ่ม/องค์กรอย่างเป็นทางการ	95	43	11	23	11	7	67	70	55	74	69	54
มูลนิธิ	14	5	2	4	1	2	10	8	10	13	6	15
ศูนย์เยาวชน	33	13	5	7	3	5	23	21	25	23	19	38
ศูนย์เผยแพร่จริยธรรม/วัฒนธรรม	27	13	5	3	3	3	19	21	25	10	19	23

ตารางที่ 4.15 สรุปผล Guttman Scale ของการผสมผสานทางสังคมของชุมชนระดับ อบต.
ในภาคนครหลวง

ลำดับชั้นของสเกล	item	จำนวน อบต. ในลำดับสเกล	ร้อยละสะสม
มูลนิธิ	5	14	9.9
การเรียเงินเพื่อพัฒนา อบต.	4	4	12.8
การร่วมกันใช้แรงงานพัฒนา อบต.	3	92	78.0
คณะกรรมการวัด	2	9	84.4
คณะกรรมการ ร.ร.	1	5	87.9
	0	17	100.0

จำนวนตัวอย่าง = 141

Coefficient of Reproducibility (1) = 0.94

Coefficient of Reproducibility (2) = 0.92

แผนที่ 4.17 แสดงการผสมผสานทางสังคมระดับที่ 1, 2 และ 3 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

สัญลักษณ์

- ระดับที่ 1
- ระดับที่ 2
- ระดับที่ 3
- ระดับที่ 4
- ระดับที่ 5
- ระดับที่ 6
- เทศบาล
- ขอบเขต จังหวัด
- ขอบเขต อำเภอ
- ขอบเขต ตำบล
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนสายท้องถิ่น
- แม่น้ำ

5 0 5 10 Kilometers

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ศักยภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.18 แสดงการผสมผสานทางสังคมระดับที่ 4 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

แผนที่ 4.19 แสดงการผสมผสานทางสังคมระดับที่ 5 และ 6 ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

สัญลักษณ์

- ระดับที่ 1
- ระดับที่ 2
- ระดับที่ 3
- ระดับที่ 4
- ระดับที่ 5
- ระดับที่ 6
- เทศบาล
- ขอบเขต จังหวัด
- ขอบเขต อำเภอ
- ขอบเขต ตำบล
- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนสายท้องถิ่น
- แม่น้ำ

5 0 5 10 Kilometers

N

วิทยานิพนธ์เรื่อง
 ศึกษาภาพในการพัฒนาของ อบต. ในภาคนครหลวง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.20 แสดงระดับการผสมผสานทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

จากแผนที่ 4.17 ถึง แผนที่ 4.20 พบว่า ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงส่วนใหญ่ มีการผสมผสานทางสังคมอย่างในระดับที่ 4 และมีการกระจายตัวกันอย่างชัดเจนในทุกระดับการผสมผสานทางสังคม จะมีเกาะกลุ่มอยู่บ้างเฉพาะ อบต. ในระดับที่ 4 ในพื้นที่อำเภอบางเลนและกำแพงแสน ในจังหวัดนครปฐม และพื้นที่อำเภอบางพลีและบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

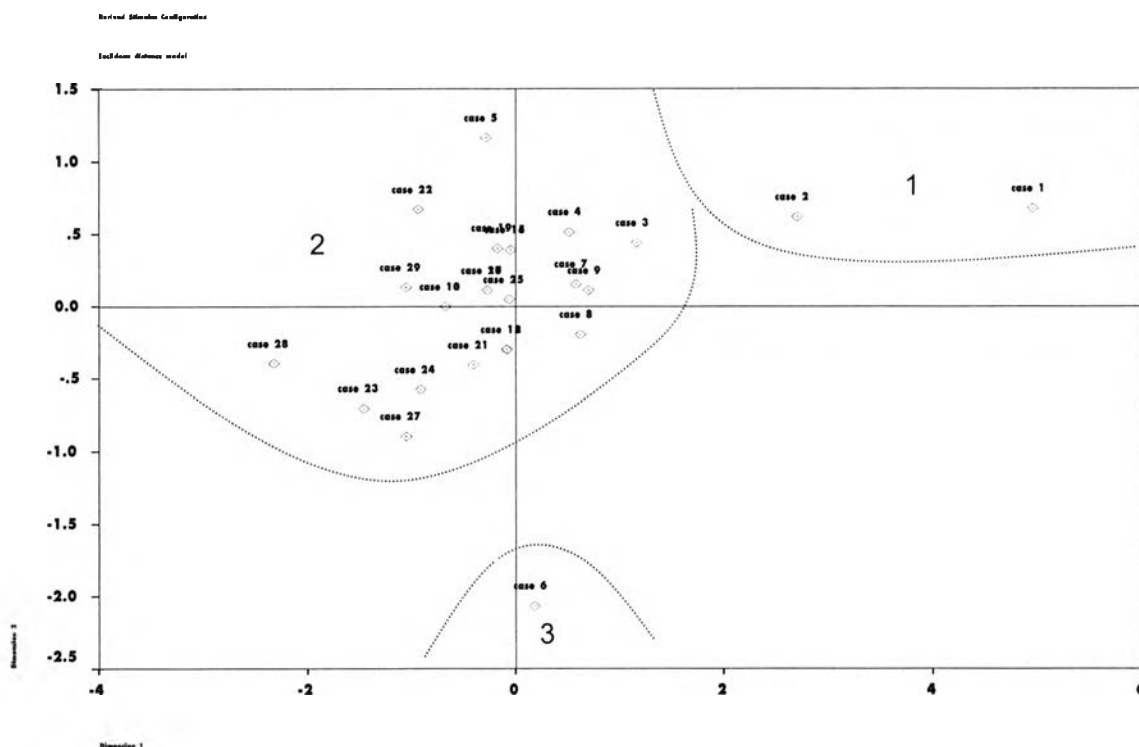
เมื่อพิจารณาด้านเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทั้งสายหลัก สายรอง และสายท้องถิ่น พบว่า อบต. ในทุกระดับการผสมผสานทางสังคมมีเส้นทางคมนาคมตัดผ่านพื้นที่ โดยเฉพาะถนนสายรองตัดผ่านพื้นที่ อบต. ทุกระดับ ดังนั้น เส้นทางคมนาคมเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง เมื่อพิจารณาในด้านความใกล้หรือไกลจากพื้นที่ของเทศบาล พบว่า ไม่เฉพาะ อบต. ที่มีระดับการผสมผสานทางสังคมในระดับสูงเท่านั้นที่มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล แต่ อบต. ทุกระดับการผสมผสานทางสังคมมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาล อาทิเช่น อบต. บางม่วง ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีระดับการผสมผสานทางสังคมระดับที่ 1 (ต่ำสุด) ซึ่งมีพื้นที่อยู่ห่างไกลจากเทศบาลตำบลบางม่วง เทศบาลตำบลบางม่วง และเทศบาลตำบลบางกรวย นอกจากนี้ อบต. ที่มีระดับการผสมผสานทางสังคมในระดับสูงสุดบางแห่งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกับพื้นที่เทศบาลอีกด้วย อาทิเช่น อบต. บางปลา ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีระดับการผสมผสานทางสังคมระดับที่ 6 (สูงสุด) ดังนั้น หากพิจารณาเฉพาะความใกล้หรือไกลจากพื้นที่ของเทศบาลเพียงปัจจัยเดียวแล้ว ปัจจัยดังกล่าวเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง นอกจากนี้ หากพิจารณาในด้านจำนวนประชากรกับระดับการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวงพบว่า อบต. ที่มีระดับการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 6 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดมีประชากรตั้งแต่ 6,924 คน (อบต. บางปลา ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม) ไปจนถึง 39,410 คน (อบต. บางรักพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี) หรือ อบต. ในระดับการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 5 ก็มีประชากรตั้งแต่ 1,687 คน (อบต. วัดสำโรง ในจังหวัดนครปฐม) ขึ้นไปจนถึง 20,264 คน (อบต. ท่าทราย ในจังหวัดสมุทรสาคร) ดังนั้น จำนวนประชากรเพียงปัจจัยเดียวจึงไม่น่าจะมีผลต่อระดับการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมของ อบต. ที่มีระดับการผสมผสานทางสังคมโดยรวมในระดับที่ 6 และ 5 ซึ่งเป็นระดับสูงสุด (แผนที่ 4.) พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่หรือความใกล้หรือไกลจากเทศบาลมาเกี่ยวข้องน้อยมาก จากข้อมูลและผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า จำนวนประชากร เส้นทางคมนาคมในพื้นที่ หรือความใกล้หรือไกลจากเทศบาลไม่น่าจะส่งผลถึงระดับการผสมผสานทางสังคมของ อบต. ในภาคนครหลวง

อย่างไรก็ตามจากระดับการแยกย่อยทางสังคมที่สามารถแบ่งได้เป็น 6 ระดับนั้น ยังไม่สามารถที่จะชี้ให้เห็นได้ว่าชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีระดับการผสมผสานทางสังคมในระดับเดียวกันนั้น มีระดับการแยกย่อยหรือการพัฒนาทางสังคมที่อยู่ในระดับเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้แม้ว่าจะปรากฏตัวแปรที่เหมือนกันในการผสมผสานทางสังคมแต่ละระดับ แต่จำนวนของแต่ละตัวแปรที่ปรากฏนั้นแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการผสมผสานทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าแต่ละ อบต. มีระดับการผสมผสานทางสังคมแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม อบต. ที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 3 ระดับที่ 4 และระดับที่ 5 ซึ่งมีจำนวนชุมชนปรากฏอยู่ในระดับเดียวกันเป็นจำนวนมาก จึงได้นำเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS) มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างของชุมชนที่ปรากฏในการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 3 ระดับที่ 4 และระดับที่ 5 พบว่า ในแต่ละระดับยังสามารถจำแนกชุมชนที่มีลักษณะการผสมผสานทางสังคมใกล้เคียงกันออกได้เป็นกลุ่ม ดังนี้

- อบต. ที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 3 สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (แผนที่ 4.19)
- อบต. ที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 4 สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม (แผนที่ 4.20)
- อบต. ที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 5 สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม (แผนที่ 4.21)

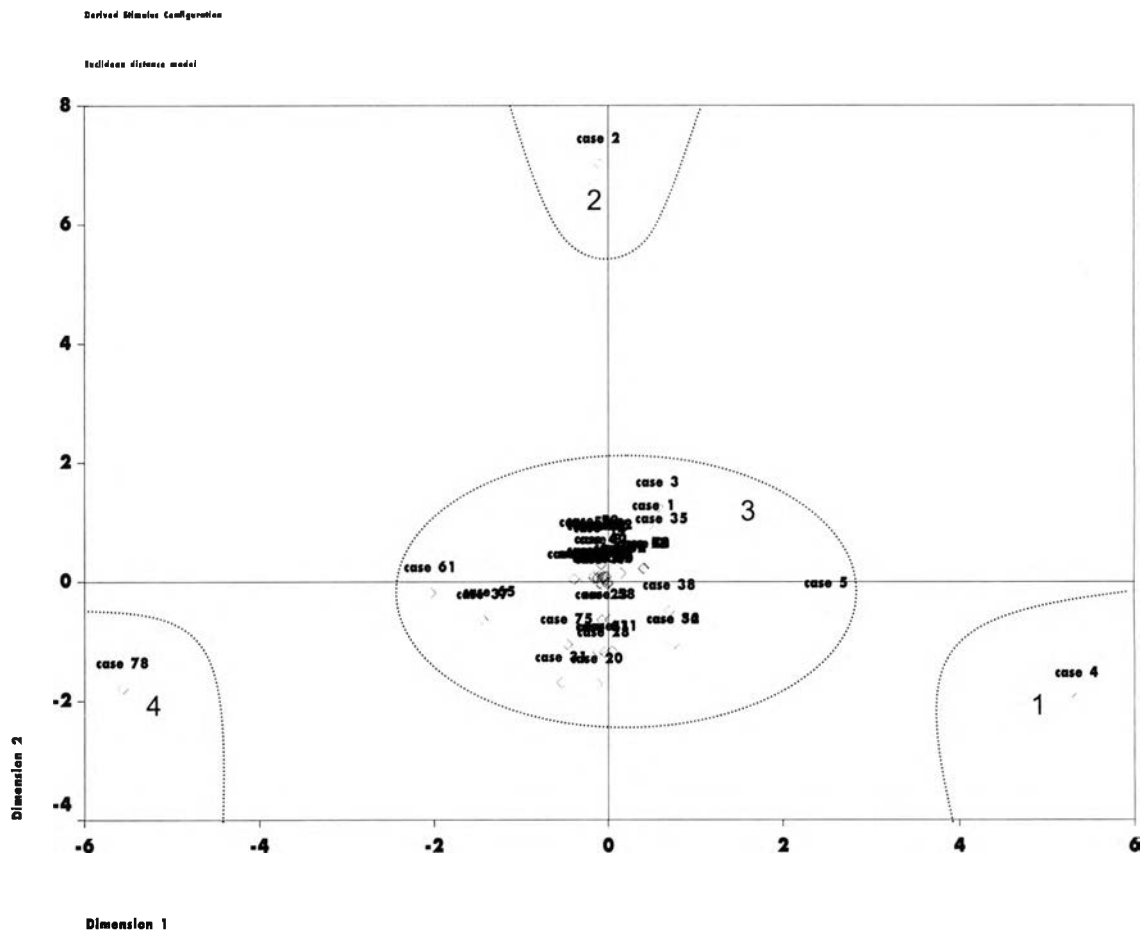
แผนที่ 4.21 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 3

ตารางที่ 4.16 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 3 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
ธรรมศาลา	CASE 1	4.9575	.6766	ศาลายา	CASE 16	-.2735	.1095
แหลมฟ้าผ่า	CASE 2	2.7085	.6171	บางเลน	CASE 17	-.2735	.1095
กาหลง	CASE 3	1.1691	.4379	คลองนกกระทุง	CASE 18	-.0835	-.2995
บางช้าง	CASE 4	.5175	.5136	ยายชา	CASE 19	-.1757	.4017
สามโคก	CASE 5	-.2844	1.1618	หอมเกร็ด	CASE 20	-.2735	.1094
ทุ่งลูกนก	CASE 6	.1851	-2.0658	ตลาดจินดา	CASE 21	-.4026	-.4057
ห้วยพลู	CASE 7	.5832	.1540	บางคูวัด	CASE 22	-.9412	.6685
บางไผ่	CASE 8	.6269	-.1946	คลองสี่	CASE 23	-1.4626	-.7064
บางเดย	CASE 9	.7080	.1094	คลองห้า	CASE 24	-.9147	-.5781
ทัพหลวง	CASE 10	-.6704	-.0015	คลองเจ็ด	CASE 25	-.0586	.0466
รางพิบูล	CASE 11	-.0838	-.2979	นพรัตน์	CASE 26	-.2734	.1100
วังน้ำเขียว	CASE 12	-.0838	-.2979	หนองสามวัง	CASE 27	-1.0544	-.8963
ห้วยม่วง	CASE 13	-.6702	-.0019	บึงทองหลวง	CASE 28	-2.3259	-.3957
บางแก้วฟ้า	CASE 14	-.0488	.3918	ท่าจีน	CASE 29	-1.0524	.1318
บางพระ	CASE 15	-.0488	.3918				

แผนที่ 4.22 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 4

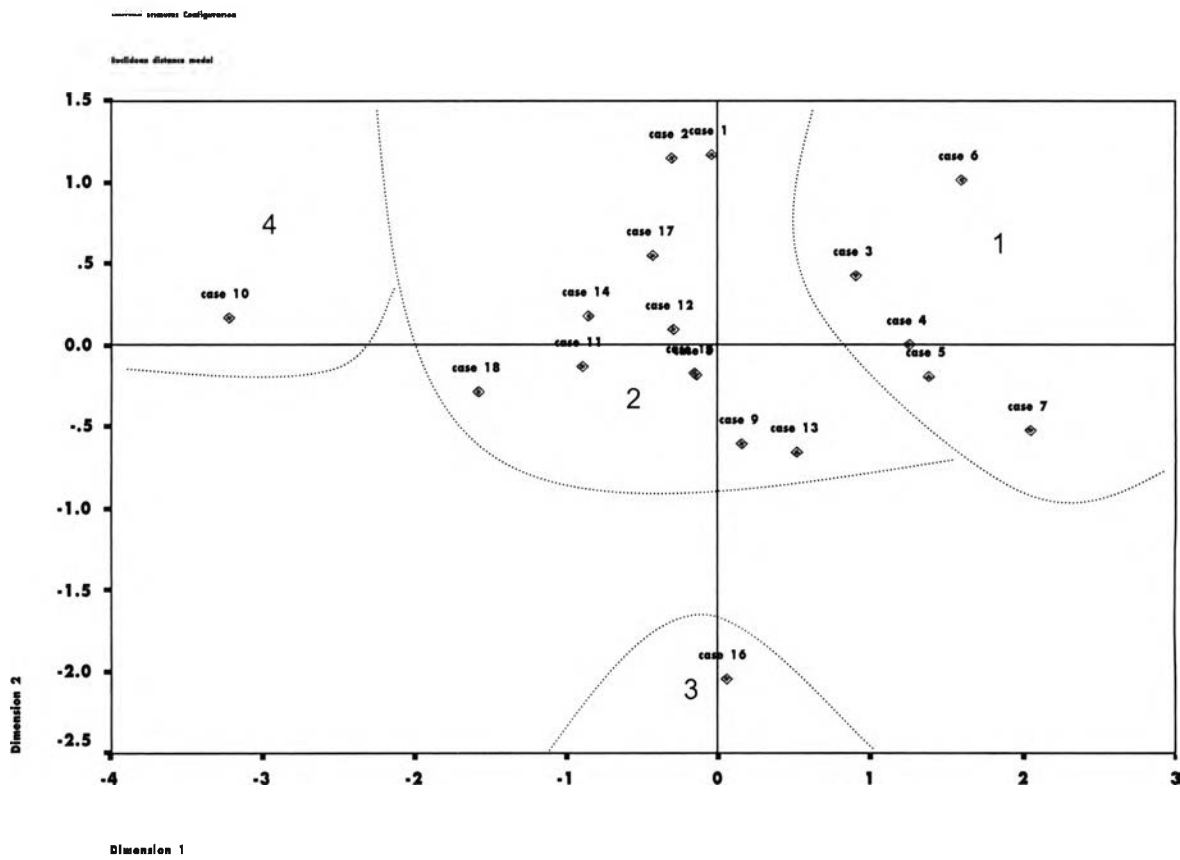
ตารางที่ 4.17 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 4 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
บ่อพลับ	CASE 1	.5264	.8532	วังเย็น	CASE 9	.4028	.2124
บ้านกลาง	CASE 2	-.1057	7.0167	หนองดินแดง	CASE 10	-.0254	.0833
สวนหลวง	CASE 3	.5692	1.2452	นครปฐม	CASE 11	.0439	-1.1681
ห้วยขวาง	CASE 4	5.3417	-1.9549	ดอนข่อย	CASE 12	-.1275	.0527
มหาสวัสดิ์	CASE 5	2.4962	-.4493	ทุ่งกระพังโหม	CASE 13	.4030	.2132
สระกระเทียม	CASE 6	-.1186	-1.1791	ทุ่งขวาง	CASE 14	-.1646	.5163
บางเขม	CASE 7	-.0750	.0640	ทุ่งบัว	CASE 15	-.0255	.0838
บ้านยาง	CASE 8	-.0813	.2814	สระพัฒนา	CASE 16	-.0750	.0644

ตารางที่ 4.17 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสาน
ทางสังคมในระดับที่ 4 บนพื้นที่ขนาด 2 มิติ (ต่อ)

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
สระสี่มุม	CASE 17	-.0740	-.0487	บึงยี่โก	CASE 49	-.0484	.0859
ขุนแก้ว	CASE 18	-.0255	.0838	บึงกาสาม	CASE 50	-.1664	.0596
โคกพระเจดีย์	CASE 19	.4031	.2132	ศาลาครุ	CASE 51	.0033	-.0147
ท่าพระยา	CASE 20	-.1284	-1.7155	ระแหง	CASE 52	.7492	-1.0487
พะเนียด	CASE 21	.4034	.2150	หน้าไม้	CASE 53	-.1716	.5938
ลานตากฟ้า	CASE 22	-.0165	.5267	คูคต	CASE 54	-.0253	.0893
วัดละมุด	CASE 23	-.0716	-.6425	ลาดสวาย	CASE 55	-.0488	.0863
ไทยยาวาส	CASE 24	.4036	.2151	ลำลูกกา	CASE 56	-.2553	.5701
ดอนพุทรา	CASE 25	.4036	.2151	กระแชง	CASE 57	-.0253	.0892
บ้านหลวง	CASE 26	-.0491	.0824	เชียงรากใหญ่	CASE 58	.0161	-.6381
ห้วยด้วน	CASE 27	-.0143	-.0315	คลองควาย	CASE 59	-.3927	.0387
ไททรงาม	CASE 28	-.0509	-1.2734	บางกระบือ	CASE 60	-.0039	-.0365
นราภิรมย์	CASE 29	-.0526	.0755	บางป่อ	CASE 61	-2.0400	-.1843
บัวปากท่า	CASE 30	-.1052	.5387	บ้านระกาศ	CASE 62	-.0790	.2893
บางหลวง	CASE 31	-.5321	-1.6917	เปรี้ง	CASE 63	-.1029	-.0326
ไผ่หูช้าง	CASE 32	.1421	.1397	บางโจลง	CASE 64	-.1104	.0813
หินมูล	CASE 33	-.0250	.0873	บางเสาธง	CASE 65	-1.3614	-.5913
คลองจินดา	CASE 34	-.1693	.0997	สี่พระจรเข้บ่อย	CASE 66	-.0227	.0899
ท่าข้าม	CASE 35	.6188	.6321	สี่พระจรเข้ใหญ่	CASE 67	-.0227	.0899
สามพราน	CASE 36	.7473	-1.0485	ทรงคนอง	CASE 68	-.1248	.0582
บางกร่าง	CASE 37	-1.4389	-.6354	บางยอ	CASE 69	-.0721	.0699
มหาสวัสดิ์	CASE 38	.7060	-.4835	บางกระสอบ	CASE 70	.4095	.2217
บางรักใหญ่	CASE 39	-.0743	.0686	บางน้ำผึ้ง	CASE 71	-.0118	-.0268
ขุนศรี	CASE 40	-.0806	.2875	บางกระเจ้า	CASE 72	.4095	.2217
หนองเพรางาย	CASE 41	-.0454	-1.1800	โคกขาม	CASE 73	-.2640	.0463
คลองพระอุดม	CASE 42	-.0919	.4795	ชัยมงคล	CASE 74	-.1248	.0581
อ้อมเกร็ด	CASE 43	-.0249	.0888	บางกระเจ้า	CASE 75	-.4715	-1.0515
บางพลับ	CASE 44	.4056	.2200	พันท้ายนรสิงห์	CASE 76	-.3908	.0396
เสาธงหิน	CASE 45	.1425	.1415	บ้านป่อ	CASE 77	-.1639	.0609
บางแม่นาง	CASE 46	-.0457	.5114	หลักสาม	CASE 78	-5.5609	-1.7884
สวนพริกไทย	CASE 47	.1425	.1415	หลักสอง	CASE 79	-.0554	.0840
บางพูด	CASE 48	.1425	.1415				

แผนที่ 4.23 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่ 5

ตารางที่ 4.18 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงที่มีการผสมผสานทางสังคมอย่างเป็นทางการในระดับที่ 5 บนพื้นระนาบ 2 มิติ

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
บางระกำ	CASE 1	-0.0459	1.1752	บางแก้ว	CASE 10	-3.2295	.1709
วัดสำโรง	CASE 2	-3.000	1.1475	ศรีมหาโพธิ์	CASE 11	-.8986	-.1255
คลองโยง	CASE 3	.9082	.4290	บางรักน้อย	CASE 12	-.2957	.0997
ท่าอิฐ	CASE 4	1.2606	.0013	ไทใหญ่	CASE 13	.5225	-.6501
คลองสาม	CASE 5	1.3861	-.1923	คูขวาง	CASE 14	-.8559	.1849
ลาดหลุมแก้ว	CASE 6	1.5988	1.0137	ลำไทร	CASE 15	-.1563	-.1744
ท่าทราย	CASE 7	2.0485	-.5182	บ้านจิว	CASE 16	.0564	-2.0492
สวนป่า	CASE 8	-.1468	-.1764	หนองปรือ	CASE 17	-.4309	.5486
กำแพงแสน	CASE 9	.1600	-.5983	คลองตัน	CASE 18	-1.5815	-.2863

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น จึงสามารถแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาค นครหลวงตามระดับการผสมผสานทางสังคมออกได้เป็น 14 กลุ่ม ดังปรากฏในตารางที่ 4.19 และแผนที่ 4.24

ตารางที่ 4.19 แสดงการแบ่งกลุ่ม อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการผสมผสานทางสังคม

กลุ่มที่	ระดับ	อบต.
14	6	บางปลา, บางรักพัฒนา
13	5(1)	คลองโยง, ท่าอิฐ, คลองสาม, ลาดหลุมแก้ว, ท่าทราย
12	5(2)	บางระกำ, วัดสำโรง, สนวนปาน, กำแพงแสน, ศรีมหาโพธิ์, บางรักน้อย, ไทรใหญ่, คูขวาง, ลำไทร, หนองปรือ, คลองตัน
11	5(3)	บ้านจิว
10	5(4)	บางแก้ว
9	4(1)	ห้วยขวาง
8	4(2)	บ้านกลาง
7	4(3)	ป้อพลับ, สนวนหลวง, มหาสวัสดิ์, สระกระเทียม, บางแวม, บ้านยาง, วังเย็น, หนองดินแดง, นครปฐม, ดอนช้อย, ทุ่งกระพังโหม, ทุ่งขวาง, ทุ่งบัว, สระพัฒนา, สระสี่มุม, ชุนแก้ว, โคกพระเจดีย์, ท่าพระยา, เพนียด, ลานตากฟ้า, วัดละมุด, ไทยยาวาส, ดอนพุทรา, บ้านหลวง, ห้วยด้วน, ไทรงาม, นราภิรมย์, บัวปากท่า, บางหลวง, ใฝ่หูช้าง, หินมูล, คลองจินดา, ท่าข้าม, สามพราน, บางกร่าง, มหาสวัสดิ์, บางรักใหญ่, ชุนศรี, หนองเพรางาย, คลองพระอุดม, อ้อมเกร็ด, บางพลับ, เสาธงหิน, บางแม่นาง, สนวนพริกไทย, บางพูด, บึงยี่โก, บึงกาสาม, ศาลาครุ, ระแหง, หน้าไม้, คูคต, ลาดสวาย, ลำลูกกา, กระแซง, เขียงรากใหญ่, คลองควาย, บางกระบือ, บางป้อ, บ้านระกาศ, เป็ริง, บางโกลง, บางเสาธง, ศรีษะจรเข้, ศรีษะจรเข้ใหญ่, ทรงคนอง, บางยอ, บางกระสอบ, บางน้ำผึ้ง, บางกระเจ้า, โคกขาม, ชัยมงคล, บางกระเจ้า, พันท้ายนรสิงห์, บ้านป้อ, หลักสอง
6	4(4)	หลักสาม
5	3(1)	ธรรมศาลา, แหลมฟ้าผ่า

ตารางที่ 4.19 แสดงการแบ่งกลุ่ม อบต.ในภาคนครหลวงตามระดับการผสมผสานทางสังคม(ต่อ)

กลุ่มที่	ระดับ	อบต.
4	3(2)	กาหลง, บางช้าง, สามโคก, ห้วยพลู, บางไผ่, บางเตย, ทัพหลวง, รามพิบูล, วังน้ำเขียว, ห้วยม่วง, บางแก้วฟ้า, บางพระ, ศาลายา, บางเลน, คลองนกกระทุง, ยายชา, หอมเกร็ด, ตลาดจินดา, บางคูวัด, คลองสี, คลองห้า, คลองเจ็ด, นพรัตน์, หนองสามวัง, บึงทองหลาง, ท่าจีน
3	3(3)	ทุ่งลูกนก
2	2	บ้านใหม่, คลองสวน, พิมลราช, บางเลน, บ้านฉาง, เกษตรพัฒนา, ท่าตลาด, ลำโพ
1	1	ห้วยหมอนทอง, ดอนแฝก, คลองข่อย, บางม่วง, บางเมือง

แผนที่ 4.24 แสดงการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามระดับการผสมผสานทางสังคม

อย่างไรก็ตาม ตัวแปรที่ประกอบเป็นมาตรวัดการแยกย่อยและการผสมผสานของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงนี้ ไม่สามารถใช้อ้างอิงถึงความมีอยู่ของรูปแบบกิจกรรมที่ได้เกิดขึ้นในระยะการพัฒน์ที่ผ่านมาหรือที่จะมีขึ้นในอนาคตในชุมชนระดับ อบต. โดยทั่วๆ ไปได้ กล่าวคือ ใน อบต. ที่พบว่าไม่มีตัวแปรในลำดับที่ 4 อยู่ ไม่ได้หมายความว่า ในระยะที่ผ่านมา อบต. นั้นๆ จะต้องมีตัวแปรในลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 เกิดขึ้นมาก่อนตามลำดับแล้ว และในทำนองเดียวกันก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่าอบต. ไตๆ ที่พบว่าไม่มีตัวแปรในลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 อยู่แล้ว จะต้องไม่มีตัวแปรในลำดับที่ 4 เกิดขึ้นอย่างแน่นอนอนเป็นลำดับต่อไปในอนาคต เนื่องจากมาตรวัดที่ได้นี้จะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างสังคมในชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงแต่ละแห่งที่ทำการศึกษาในระยะการพัฒน์ที่ผ่านมา เท่านั้น ว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปในลักษณะที่ค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมที่แสดงถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันขึ้นเรื่อยๆ

การวิเคราะห์รูปแบบและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมโดยรวมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงในรูปของการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจ การแยกย่อยด้านสังคม และการผสมผสานทางสังคม โดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale แสดงให้เห็นว่าชุมชน อบต. ต่างๆ ที่ศึกษามีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปในลักษณะที่ค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมที่แสดงถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะการพัฒน์ จึงเป็นการยืนยันถึงแนวความคิดที่ว่าชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงกำลังเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่ซับซ้อนและปรับตัวได้ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงการมีศักยภาพในการพัฒน์ที่สูงขึ้น

4.4 ระดับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

มาตรวัด Guttman Scale ที่ได้จากการศึกษาข้างต้นนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงแล้วยังแสดงให้เห็นถึงการเรียงลำดับของ อบต. ในลักษณะที่ลดหลั่นกันลงไปตามระดับความซับซ้อนหรือจำนวนกิจกรรมที่พบใน อบต. ระดับของความซับซ้อนที่แตกต่างกันนี้จึงบ่งชี้ให้เห็นถึงระดับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมที่แตกต่างกันไปในแต่ละ อบต. ในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งในที่นี้จะพิจารณาถึงระดับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมในรูปของการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจ การแยกย่อยด้านสังคม และการผสมผสานทางสังคมเป็นลำดับไป

หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมซึ่งอยู่ในรูปของการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ จะพบว่าชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงสามารถแบ่งกลุ่มชุมชนเมื่อตามระดับการแยกย่อยหรือระดับความซับซ้อนได้ 11 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.8 โดยในกลุ่มที่ 7-9 มี อบต. อยู่ถึงร้อยละ 56 ซึ่งหมายความว่า อบต. ส่วนใหญ่มีการพัฒนาความหลากหลาย

ด้านเศรษฐกิจไปในระดับกลางที่ค่อนข้างสูง คือ มีร้านขายของชำขนาดเล็ก ปรปะาหมู่บ้าน ร้านขายอาหารและเครื่องดื่มขนาดเล็ก ร้านซ่อมรถยนต์และร้านตัดผมชาย มี อบต. เพียงร้อยละ 9 ที่มีการพัฒนาความหลากหลายด้านเศรษฐกิจไปในระดับที่สูง โดยมี อบต. ในกลุ่มที่ 10 ร้อยละ 7 (10 อบต.) และ อบต. ในกลุ่มที่ 11 ซึ่งมีระดับความซับซ้อนทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงที่สุด เพียงร้อยละ 2 (3 อบต.) ส่วน อบต. ที่เหลือ อีกร้อยละ 34 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจจนมีความซับซ้อนอยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับต่ำ โดยมีระดับความซับซ้อนและจำนวน อบต. ลดหลั่นกันลงไปจากกลุ่มที่ 6 ถึงกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ 5-6 ร้อยละ 18 (26 อบต.) กลุ่มที่ 2-4 ร้อยละ 11 (16 อบต.) และกลุ่มที่ 1 ซึ่งมีระดับความซับซ้อนทางเศรษฐกิจในระดับต่ำที่สุด เพียงร้อยละ 5 (7 อบต.) เท่านั้น จากผลการศึกษาจึงกล่าวได้ว่า ในระยะการพัฒนาที่ผ่านมา ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในรูปของการแยกย่อยด้านเศรษฐกิจจนมีความซับซ้อนอยู่ในระดับกลางค่อนข้างสูง คือ กลุ่มที่ 7-9 หรือระดับสเกลที่ 4 ตามมาตรวัดการแยกย่อยทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมซึ่งอยู่ในรูปของการแยกย่อยทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง จะพบว่ามี การเปลี่ยนแปลงไปในระดับที่ความซับซ้อนที่สามารถแบ่งกลุ่ม อบต. ออกตามระดับความซับซ้อนได้ 11 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.13 โดยในกลุ่มที่ 1 ถึง 5 ซึ่งมีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับกลางค่อนข้างต่ำ มี อบต. รวมกันถึงร้อยละ 84 ของ อบต. ทั้งหมด โดยในกลุ่มที่ 1 มีความซับซ้อนน้อยที่สุด มี อบต. ร้อยละ 2 (3 อบต.) กลุ่มที่ 2-4 ซึ่งมีความซับซ้อนในระดับสเกลที่ 2 มี อบต. ร้อยละ 36 (51 อบต.) และในกลุ่มที่ 5 มี อบต. อยู่เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ มีอยู่ร้อยละ 45 (64 อบต.) จึงกล่าวได้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมามีชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมในรูปของการแยกย่อยทางสังคมเพียงมีความซับซ้อนอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำ ส่วนในกลุ่มที่ 6-11 ซึ่งมีระดับการแยกย่อยทางสังคมในระดับกลางค่อนข้างสูง มีจำนวน อบต. รวมกันเพียงร้อยละ 16 ของ อบต. ทั้งหมด โดยในกลุ่มที่ 6-8 มี อบต. ร้อยละ 4 (5 อบต.) กลุ่มที่ 9 มี อบต. ร้อยละ 8 (11 อบต.) กลุ่มที่ 10 มี อบต. ร้อยละ 4 (6 อบต.) และกลุ่มที่ 11 ที่มีความซับซ้อนในระดับสูงสุด มี อบต. เพียงร้อยละ 1 (1 อบต.) ซึ่งมีความหลากหลายของกิจกรรมที่มีหน้าที่และความเชี่ยวชาญในด้านสังคมแตกต่างกันอยู่ในระดับสูงคือ โรงเรียนประถมศึกษา สถานือนามัยประจำตำบล สนามกีฬา สวนสาธารณะ โรงพยาบาล และวิทยาลัย/เทคนิค/พาณิชยกรรม

สำหรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมซึ่งอยู่ในรูปของการผสมผสานทางสังคม จะพบว่า ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงมีการเปลี่ยนแปลงไปในระดับที่แตกต่างกัน คือ

สามารถแบ่ง อบต. ตามระดับความซับซ้อนได้เป็น 14 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.19 โดย อบต. ร้อยละ 70 อยู่ในกลุ่มที่ 6 ถึง 14 อบต. เหล่านี้ได้พัฒนากลไกการผสมผสานไปจนมีความซับซ้อนอยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับสูง สำหรับ อบต. ที่เหลืออีกร้อยละ 30 มีการผสมผสานทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับต่ำ โดยมี อบต. อยู่ในกลุ่มที่ 2 ถึง 5 เป็นจำนวนร้อยละ 26 (37 อบต.) ส่วน อบต. ที่มีการผสมผสานทางสังคมในระดับต่ำสุด มีอยู่ร้อยละ 4 (5 อบต.)

โดยสรุป ในระยะการพัฒนาที่ผ่านมา ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมมาจนมีความซับซ้อนอยู่ในระดับค่อนข้างแตกต่างกัน โดย อบต. ส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจจนมีความซับซ้อนในระดับกลางที่ค่อนข้างสูง ในขณะที่มีการแยกย่อยทางสังคมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำและการผสมผสานทางสังคมอยู่ในระดับกลางค่อนข้างสูง โดยที่ชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงมีการผสมผสานทางสังคมในระดับที่แตกต่างมากกว่าเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ดังจะเห็นได้ว่าสามารถแบ่งกลุ่ม อบต. ตามระดับความซับซ้อนของการผสมผสานทางสังคมได้ถึง 14 กลุ่ม 6 ระดับสเกล ในขณะที่ระดับความซับซ้อนด้านการแยกย่อยทางเศรษฐกิจและการแยกย่อยทางสังคมสามารถแบ่งได้เพียงอย่างละ 11 กลุ่ม 6 ระดับสเกล

การวิเคราะห์ระดับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงโดยอาศัยเทคนิค Guttman Scale และเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS) ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มชุมชนตามระดับการแยกย่อยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผสมผสานทางสังคม ยังไม่เพียงพอที่จะชี้ให้เห็นได้ว่าแต่ละ อบต. ที่ทำการศึกษา มีศักยภาพในการพัฒนาสูงหรือต่ำกว่ากันมากนักน้อยเพียงไร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS) มาช่วยในการวิเคราะห์ผลที่ได้จากกลุ่มชุมชนระดับ อบต. อีกครั้ง เพื่อค้นหาศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. แต่ละแห่งในภาคนครหลวงที่ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.5 ศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

จากกรอบความคิดในการศึกษาดังเสนอไว้ในบทที่ 3 พิจารณาว่า ชุมชนระดับ อบต. เป็นระบบสังคมระบบหนึ่งที่กำลังเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่ซับซ้อนและปรับตัวได้ดีขึ้น ตลอดระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปโดยอาศัยกระบวนการแยกย่อยและผสมผสาน ชุมชนก็จะมีระดับความซับซ้อนสูงขึ้นและสามารถปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นระดับความซับซ้อนของโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนระดับ อบต. จึงสามารถชี้

ให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต.ได้ เนื่องจากชุมชนระดับ อบต.แต่ละแห่งมีระดับความซับซ้อนแตกต่างกันตามระยะเวลาที่ได้พัฒนามา ศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. จึงแตกต่างกันไปด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. จะอาศัยเทคนิค Multidimensional Scaling (MDS)

การนำตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนทางสังคมของชุมชนระดับ อบต. ในภาค นครหลวง มาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค MDS ในระดับ 2 มิติ (Two Dimensions) ในเบื้องต้นพบว่า มีข้อจำกัดของเทคนิคที่สามารถทำการวิเคราะห์ได้เพียง 100 ตัวอย่าง ผู้ศึกษาจึงทำการตัดชุมชนที่มีผลการวิเคราะห์ความซับซ้อนของโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับเดียวกัน ออก 77 ชุมชน โดยเหลือข้อมูลเพียง 64 ชุมชนเพื่อมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังแสดงในตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 4.21, 4.22 และแผนที่ 4.25 โดยมีค่า RSQ ซึ่งใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจริงกับ distance ที่โปรแกรมสร้างขึ้น มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า กราฟที่โปรแกรมสร้างขึ้นแทนข้อมูลจริงได้ดี ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำมาจัดกลุ่มชุมชนระดับ อบต. ในภาค นครหลวงตามศักยภาพในการพัฒนาได้รวม 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม อบต. ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงรวม 6 อบต. (4.3%) กลุ่ม อบต. ที่มีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างสูงรวม 74 อบต. (52.5%) กลุ่ม อบต. ที่มีศักยภาพในการพัฒนาปานกลางรวม 1 อบต. (0.7%) และกลุ่ม อบต. ที่มีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างต่ำรวม 60 อบต. (42.6%) ดังแสดงในตารางที่ 4.23 และสามารถจัดเรียงลำดับ อบต. ตามศักยภาพในการพัฒนาได้ตามตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าของชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวงตามกลุ่มความซับซ้อนของโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคม

case	อบต.	Eco Dif	Social Dif	Social In	อบต.ที่มีค่าระดับเดียวกัน
CASE 1	สระกระเทียม	8	9	7	ชัยมงคล
CASE 2	ทัพหลวง	8	5	4	วังน้ำเขียว, บางเลน, บางช้าง, หอมเกร็ด, ตลาดจินดา, คลองห้า, คลองเจ็ด
CASE 3	ธรรมศาลา	6	1	5	
CASE 4	บ่อพลับ	10	5	7	บ้านหลวง
CASE 5	บางเขม	8	5	7	บ้านยาง, วังเย็น, ดอนข่อย, ทุ่งกระพังโหม, ทุ่งบัว, สระพัฒนา, โคกพระเจดีย์, วัดละมุด, ดอนพุทรา, บัวปากท่า, คลองจินดา, บางกว้าง, ขุนศรี, บางพลับ, สวนพริกไทย, บึงยี่โถ, เสียวรากใหญ่, บ้านระกาศ, ทรงคนอง, บางยอ, โคกขาม, สวนหลวง
CASE 6	สวนป่า	8	9	12	
CASE 7	หนองดินแดง	10	9	7	
CASE 8	นครปฐม	8	10	7	บ้านปอ
CASE 9	ทุ่งลูกนก	8	6	3	
CASE 10	ทุ่งขวาง	6	2	7	นราภิรมย์, หินมูล, บางรักใหญ่, บางแม่นาง, หน้าไม้, กระแซง
CASE 11	รางพิบูล	4	5	4	
CASE 12	สระสี่มุม	8	6	7	
CASE 13	ห้วยขวาง	2	5	9	
CASE 14	ห้วยม่วง	10	9	4	
CASE 15	ห้วยหมอนทอง	8	2	1	คลองข่อย
CASE 16	กำแพงแสน	10	8	12	
CASE 17	ขุนแก้ว	9	2	7	
CASE 18	ดอนแฝก	6	2	1	
CASE 19	ท่าพระยา	3	5	7	ระแหง, บางกระบือ, บางกระสอบ, บางกระเจ้า
CASE 20	บางแก้ว	8	2	10	
CASE 21	บางระกำ	8	5	12	
CASE 22	พะเนียด	6	5	7	เป็ริง, ศรีชะจรเข้ใหญ่, บางน้ำผึ้ง, หลักสอง
CASE 23	ลานตากฟ้า	8	2	7	ไทรงาม, บางหลวง, มหาสวัสดิ์, หนองเพรางาย, อ้อมเกร็ด, บางพูด, ศาลาครุ, ลำลูกกา, คลองควาย, บางเสาธง, พันท้ายนรสิงห์
CASE 24	ห้วยพลู	8	2	4	บางพระ, คลองนกกระทุง, คลองสี, หนองสามวัง, ท่าจีน
CASE 25	ไทยยาวาส	1	5	7	ไผ่หูช้าง
CASE 26	ศรีมหาโพธิ์	8	2	12	วัดสำโรง, บางรักน้อย, คูขวาง, ลำไทร

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าของชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวงตามกลุ่มความซับซ้อน
ของโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคม (ต่อ)

case	อบต.	Eco Dif	Social Dif	Social In	อบต.ที่มีค่าระดับเดียวกัน	
CASE 27	บางแก้วฟ้า	1	11	4	บางไผ่, กาหลง ศรีชะจรเข้่น้อย	
CASE 28	คลองโยง	4	10	13		
CASE 29	ศาลายา	8	9	4		
CASE 30	มหาสวัสดิ์	3	2	7		
CASE 31	ห้วยด้วน	1	2	7		
CASE 32	บางปลา	8	2	14		
CASE 33	ท่าข้าม	10	2	7		
CASE 34	ท่าตลาด	6	3	2		
CASE 35	ยายชา	10	5	4		บางคูวัด
CASE 36	สามพราน	4	5	7		บ้านฉาง
CASE 37	บางรักพัฒนา	11	10	14		
CASE 38	พิมลราช	8	2	2		
CASE 39	ลำโพ	1	5	2		
CASE 40	ไทรมใหญ่	6	5	12		
CASE 41	คลองพระอุดม	6	5	7		
CASE 42	ท่าอิฐ	6	2	13		
CASE 43	บางม่วง	8	4	1		
CASE 44	บางเลน	6	2	4	นพรัตน์, สามโคก	
CASE 45	เสาชิงหิน	11	9	7	ลาดสวาย	
CASE 46	บ้านกลาง	7	9	8		
CASE 47	บ้านใหม่	7	5	2		
CASE 48	คลองสาม	8	5	13		
CASE 49	บึงกาสาม	5	2	7		
CASE 50	ลาดหลุมแก้ว	8	9	13		
CASE 51	คูคต	8	8	7		
CASE 52	บึงทองหลาง	6	5	4		
CASE 53	บ้านจิว	6	5	11		
CASE 54	บางเตย	3	5	4		บางไฉลง
CASE 55	บางเมือง	2	1	1		
CASE 56	บางบ่อ	10	10	7		
CASE 57	คลองสวน	3	5	2		
CASE 58	หนองปรือ	3	2	12		
CASE 59	แหลมฟ้าผ่า	1	5	5		
CASE 60	ท่าทราย	11	7	13		
CASE 61	บางกระเจ้า	9	5	7		
CASE 62	หลักสาม	8	5	6		
CASE 63	คลองตัน	6	2	12		
CASE 64	เกษตรพัฒนา	4	5	2		

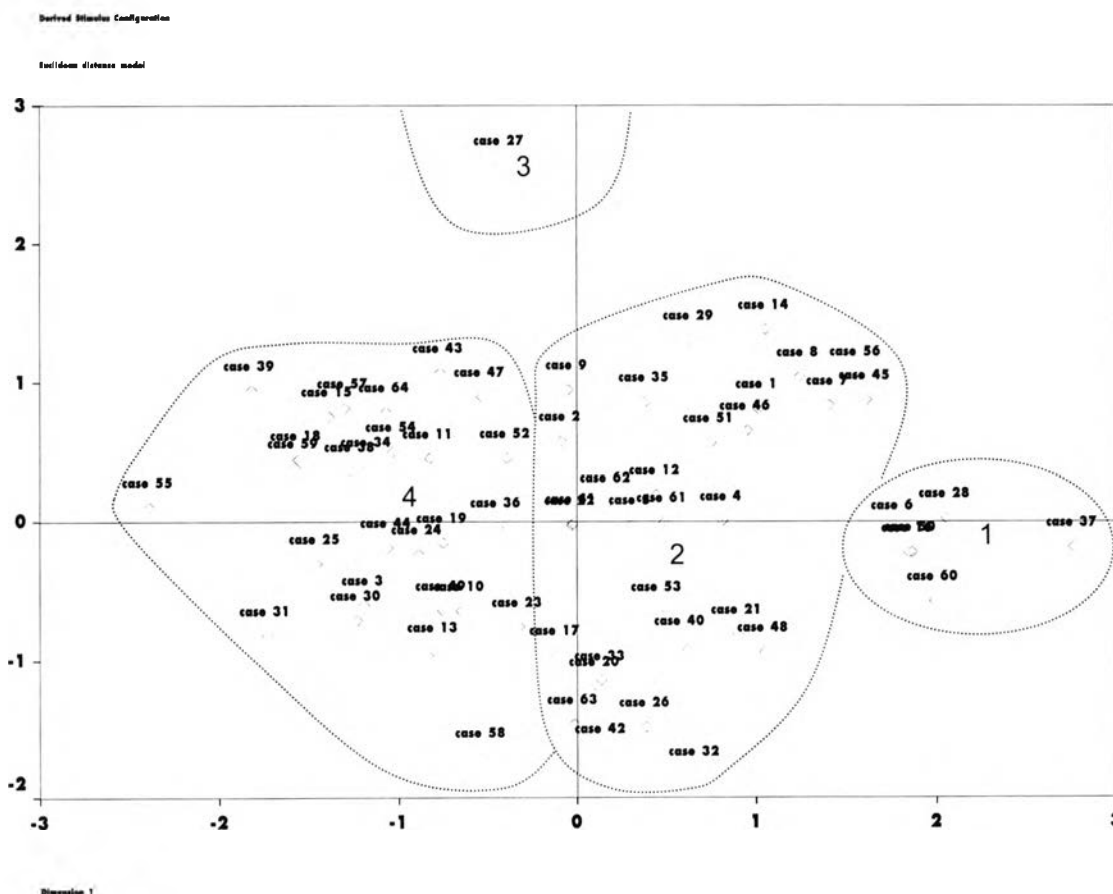
ตารางที่ 4.21 แสดงค่า Stress of Configuration ที่ได้จากเทคนิค Multidimensional Scaling ในการหาค่าศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

Iteration	S-stress	Improvement
1	.30175	
2	.24105	.06070
3	.23759	.00346
4	.23679	.00080

Iterations stopped because S-stress improvement is less than .001000

For matrix Stress = .17972 RSQ = .83573

แผนที่ 4.25 แสดงการกระจายตำแหน่งและการแบ่งกลุ่มของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง ตามศักยภาพในการพัฒนา

ตารางที่ 4.22 แสดงจุด Coordinate ของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง
ตามศักยภาพการพัฒนา บนพื้นที่ขนาด 2 ไร่

Case	Plot	Dimension		Case	Plot	Dimension	
		1	2			1	2
สระกระเทียม	CASE 1	1.0186	.8109	สามพราน	CASE 36	-.4426	-.0429
ทัพหลวง	CASE 2	-.0861	.5762	บางรักพัฒนา	CASE 37	2.7630	-.1836
ธรรมศาลา	CASE 3	-1.1930	-.6003	พิมลราช	CASE 38	-1.2599	.3556
บ่อพลับ	CASE 4	.8151	.0027	ลำโพ	CASE 39	-1.8193	.9434
บางแฉม	CASE 5	.3062	-.0249	ไทรใหญ่	CASE 40	.5863	-.8927
สวนป่า	CASE 6	1.7664	-.0652	คลองพระอุดม	CASE 41	-.0222	-.0160
หนองดินแดง	CASE 7	1.4114	.8326	ท่าอิฐ	CASE 42	.1397	-1.6788
นครปฐม	CASE 8	1.2462	1.0367	บางม่วง	CASE 43	-.7654	1.0695
ทุ่งลูกนก	CASE 9	-.0475	.9462	บางเลน	CASE 44	-1.0601	-.1873
ทุ่งขวาง	CASE 10	-.6491	-.6441	เสาชิงหิน	CASE 45	1.6175	.8720
รางพิบูล	CASE 11	-.8241	.4518	บ้านกลาง	CASE 46	.9556	.6512
สระสี่มุม	CASE 12	.4474	.1892	บ้านใหม่	CASE 47	-.5345	.8951
ห้วยขวาง	CASE 13	-.7985	-.9368	คลองสาม	CASE 48	1.0523	-.9413
ห้วยม่วง	CASE 14	1.0576	1.3812	บึงกาสาม	CASE 49	-.7530	-.6407
ห้วยหมอนทอง	CASE 15	-1.3875	.7564	ลาดหลุมแก้ว	CASE 50	1.8679	-.2193
กำแพงแสน	CASE 16	1.8517	-.2235	คูคต	CASE 51	.7514	.5622
ขุนแก้ว	CASE 17	-.1136	-.9610	บึงทองหลวง	CASE 52	-.3899	.4531
ดอนแฝก	CASE 18	-1.5599	.4413	บ้านจ้ว	CASE 53	.4572	-.6480
ท่าพระยา	CASE 19	-.7475	-.1515	บางเดย	CASE 54	-1.0299	.5024
บางแก้ว	CASE 20	.1076	-1.1886	บางเมือง	CASE 55	-2.3891	.1038
บางระกำ	CASE 21	.9034	-.8127	บางบ่อ	CASE 56	1.5678	1.0433
พะเนียด	CASE 22	-.0284	-.0267	คลองสวน	CASE 57	-1.2992	.8162
ลานตากฟ้า	CASE 23	-.3241	-.7573	หนองปรือ	CASE 58	-.5323	-1.7070
ห้วยพลู	CASE 24	-.8869	-.2355	แหลมฟ้าผ่า	CASE 59	-1.5762	.3840
ไทยยาวาส	CASE 25	-1.4569	-.3024	ท่าทราย	CASE 60	1.9914	-.5737
ศรีมหาโพธิ์	CASE 26	.3888	-1.4889	บางกระเจ้า	CASE 61	.4879	-.0069
บางแก้วฟ้า	CASE 27	-.4216	2.5699	หลักสาม	CASE 62	.1719	.1346
คลองโยง	CASE 28	2.0564	.0222	คลองตัน	CASE 63	-.0152	-1.4664
ศาลายา	CASE 29	.6379	1.3022	เกษตรพัฒนา	CASE 64	-1.0685	.7851
มหาสวัสดิ์	CASE 30	-1.2300	-.7093				
ห้วยด้วน	CASE 31	-1.7343	-.8202				
บางปลา	CASE 32	.6653	-1.8433				
ท่าข้าม	CASE 33	.1380	-1.1448				
ท่าตลาด	CASE 34	-1.1696	.3912				
ยายชา	CASE 35	.3881	.8595				

ตารางที่ 4.23 แสดงการแบ่งกลุ่ม อบต.ในภาคนครหลวงตามศักยภาพในการพัฒนา

กลุ่มที่	ศักยภาพ	อบต.
1	สูง	สวนปาน, กำแพงแสน, คลองโยง, บางรักพัฒนา, ลาดหลุมแก้ว, ท่าทราย
2	ค่อนข้างสูง	สระกระเทียม, ทัพหลวง, ปอปลับ, บางแถม, บ้านยาง, วังเย็น, หนองดินแดง, นครปฐม, ทุ่งลูกนก, ดอนข่อย, ทุ่งกระพังโหม, ทุ่งบัว, วังน้ำเขียว, สระพัฒนา, สระสี่มุม, ห้วยม่วง, ชุนแก้ว, โคกพระเจดีย์, บางแก้ว, บางระกำ, เพนียด, วัดละมุด, ศรีมหาโพธิ์, วัดสำโรง, ศาลายา, ดอนพุทรา, บ้านหลวง, บัวปากท่า, บางปลา, บางเลน, คลองจินดา, ท่าข้าม, บางช้าง, ยายชา, หอมเกร็ด, ตลาดจินดา, บางกร่าง, บางรักน้อย, บางไผ่, ชุนศรี, ไทรใหญ่, คลองพระอุดม, ท่าอิฐ, บางพลับ, เสาธงหิน, บางคูวัด, บ้านกลาง, สวนพริกไทย, คลองสาม, คลองห้า, คลองเจ็ด, บึงยี่โก, คูขวาง, คูคต, ลำไทร, เขียงรากใหญ่, บ้านจิว, บางป่อ, บ้านระกาศ, เปรัง, บางไฉลง, ศรีษะจรเข้ใหญ่, ทรงคนอง, บางยอ, บางน้ำผึ้ง, โคกขาม, ชัยมงคล, บางกระเจ้า, กาหลง, บ้านบ่อ, สวนหลวง, หลักสาม, คลองตัน, หลักสอง
3	ปานกลาง	บางแก้วฟ้า
4	ค่อนข้างต่ำ	ธรรมศาลา, ทุ่งขวาง, รางพิบูล, ห้วยขวาง, ห้วยหมอนทอง, ดอนแฝก, ท่าพระยา, ลานตากฟ้า, ห้วยพลู, ไทยยาวาส, บางพระ, มหาสวัสดิ์, ห้วยด้วน, ไทรงาม, นราภิรมย์, บางหลวง, ไม้หูช้าง, หินมูล, คลองนกกระทุง, ท่าตลาด, สามพราน, มหาสวัสดิ์, บางรักใหญ่, พิมลราช, ลำโพ, หนองเพรางาย, คลองข่อย, อ้อมเกร็ด, บางม่วง, บางเลน, บางแม่นาง, บ้านฉาง, บ้านใหม่, บางพูด, คลองสี่, นพรัตน์, บึงกาสาม, ศาลาครุ, หนองสามวัง, ระแหง, หน้าไม้, บึงทองกลาง, ลาดสวาย, ลำลูกกา, กระแซง, สามโคก, คลองควาย, บางเตย, บางกระบือ, บางเมือง, คลองสวน, หนองปรือ, บางเสาธง, ศรีษะจรเข้เล็ก, บางกระสอบ, บางกระเจ้า, แหลมฟ้าผ่า, ท่าจีน, พันท้ายนรสิงห์, เกษตรพัฒนา

แผนที่ 4.26 แสดงศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวง

ตารางที่ 4.24 แสดงลำดับของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามศักยภาพในการพัฒนา

id	ลำดับ	อบต.	id	ลำดับ	อบต.	id	ลำดับ	อบต.
114	1	บางรักพัฒนา	61	32	วัดสำโรง	130	61	ท่าอิฐ
64	2	คลองโยง	105	32	บางรักน้อย	91	62	ท่าข้าม
228	3	ท่าทราย	166	32	คูขวาง	47	63	บางแก้ว
172	4	ลาดหลุมแก้ว	180	32	ลำไทร	248	64	คลองตัน
38	5	กำแพงแสน	95	35.5	ยายชา	129	65	คลองพระอุดม
18	6	สวนปาน	142	35.5	บางคูวัด	49	68	พะเนียด
136	7	เสาชิงหิน	10	48	บางแหม	204	68	เปรี้ง
198	8.5	บางบ่อ	11	48	บ้านยาง	213	68	ศรีษะจรเข้ใหญ่
206	8.5	บางไฉลง	16	48	วังเย็น	217	68	บางน้ำผึ้ง
21	10	หนองดินแดง	27	48	ดอนช้อย	251	68	หลักสอง
24	11.5	นครปฐม	28	48	ทุ่งกระพังโหม	25	71	ทุ่งลูกนก
238	11.5	บ้านบ่อ	30	48	ทุ่งบัว	6	75.5	ทัพหลวง
36	13	ห้วยม่วง	33	48	สะพาน	32	75.5	วังน้ำเขียว
153	14	คลองสาม	43	48	โคกพระเจดีย์	81	75.5	บางเลน
4	15.5	สระกระเทียม	51	48	วัดละมุด	94	75.5	บางช้าง
226	15.5	ชัยมงคล	67	48	ดอนพุทรา	97	75.5	หอมเกร็ด
146	17	บ้านกลาง	77	48	บัวปากท่า	98	75.5	ตลาดจินดา
48	18	บางระกำ	89	48	คลองจินดา	156	75.5	คลองห้า
9	19.5	บ่อพลับ	104	48	บางกร่าง	157	75.5	คลองเจ็ด
68	19.5	บ้านหลวง	120	48	ขุนศรี	40	80	ขุนแก้ว
173	21	คูคต	133	48	บางพลับ	59	81	บางแก้วฟ้า
78	22	บางปลา	149	48	สวนพริกไทย	50	87.5	ลานตากฟ้า
65	24	ศาลายา	158	48	บึงยี่โถ	75	87.5	ไททรงาม
106	24	บางไผ่	184	48	เสียวรากใหญ่	82	87.5	บางหลวง
236	24	กาหลง	201	48	บ้านระกาศ	110	87.5	มหาสวัสดิ์
123	26	ไทรใหญ่	214	48	ทรงคนอง	125	87.5	หนองเพรางาย
230	27	บางกระเจ้า	215	48	บางยอ	132	87.5	อ้อมเกร็ด
188	28	บ้านจ้ว	225	48	โคกขาม	151	87.5	บางพูด
34	29	สระสีมูม	243	48	สวนหลวง	164	87.5	ศาลาครุ
58	32	ศรีมหาโพธิ์	247	60	หลักสาม	178	87.5	ลำลูกกา

ตารางที่ 4.24 แสดงลำดับของชุมชนระดับ อบต. ในภาคนครหลวงตามศักยภาพในการพัฒนา(ต่อ)

id	ลำดับ	อบต.	id	ลำดับ	อบต.	id	ลำดับ	อบต.
187	87.5	คลองควาย	177	110.5	ลาดสวาย	203	131	คลองสวน
211	87.5	บางเสาธง	134	112	บางม่วง	37	132.5	ห้วยหมอนทอง
234	87.5	พันท้ายนรสิงห์	35	113	ห้วยขวาง	128	132.5	คลองข่อย
176	94	บึงทองหลาง	31	114	รางพิบูล	57	134.5	ไทยยาวาส
101	95	สามพราน	54	117.5	ห้วยพลู	83	134.5	ไม้หูช้าง
210	96	หนองปรือ	60	117.5	บางพระ	44	136	ดอนแฝก
148	97	บ้านใหม่	86	117.5	คลองนกกระทุง	222	137	แหลมฟ้าผ่า
29	101	ทุ่งขวาง	154	117.5	คลองสี	72	138	ห้วยด้วน
76	101	นราภิรมย์	165	117.5	หนองสามวัง	119	139.5	ลำโพ
84	101	หินมุด	227	117.5	ท่าจีน	147	139.5	บ้านฉาง
115	101	บางรักใหญ่	190	121	บางเตย	195	141	บางเมือง
139	101	บางแม่นาง	135	123	บางเลน			
169	101	หน้าไม้	159	123	นพรัตน์			
181	101	กระแซง	182	123	สามโคก			
46	107	ท่าพระยา	250	125	เกษตรพัฒนา			
168	107	ระแหง	92	126	ท่าตลาด			
191	107	บางกระบือ	8	127	ธรรมศาลา			
216	107	บางกระสอบ	66	128.5	มหาสวัสดิ์			
219	107	บางกระเจ้า	212	128.5	ศรีษะจรเข้น้อย			
160	110.5	บึงกาสาม	118	130	พิมลราช			

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวง กับรูปแบบการกระจายในที่ตั้ง

กลุ่มชุมชนระดับ อบต.ในภาคนครหลวงที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่แตกต่างกันนี้ มีการกระจายที่ตั้งโดยหากพิจารณาจากแผนที่ 4.26 และตารางที่ 4.20 ที่ได้จากผลการศึกษา จะพบว่า อบต.ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงทั้ง 6 แห่ง จะเป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาล และหรือเป็นพื้นที่ที่สะดวกในการคมนาคมทั้งทางบกและหรือทางน้ำ นอกจากนี้ยังมีการแยกย่อย และผสมผสานของโครงสร้างและหน้าที่ในระดับที่สูงกว่าพื้นที่อื่นๆ กล่าวคือ

- อบต.ท่าทราย ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลเมืองสมุทรสาครและถนนพระรามที่สอง มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านพื้นที่ มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 11 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 7 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 13

- อบต.ลาดหลุมแก้ว ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลระแหง มีถนนปทุมธานี-บางเลนตัดผ่านพื้นที่และคลองไหลผ่าน มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 8 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 9 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 13

- อบต.บางรักพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลเมืองบางบัวทอง มีถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี และถนนรัตนาธิเบศร์ตัดผ่านพื้นที่ มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 11 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 10 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 14

- อบต.คลองโยง ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีถนนสายท้องถื่นและลำคลองผ่านพื้นที่ มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 4 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 10 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 13

- อบต.กำแพงแสน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลกำแพงแสน มีถนนสายท้องถื่นที่เชื่อมระหว่างอำเภอตัดผ่านพื้นที่ มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 10 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 8 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 12

- อบต.สวนป่า ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลกำแพงแสน มีถนนสายท้องถื่นที่เชื่อมระหว่างอำเภอตัดผ่านพื้นที่ มีการแยกย่อยทางเศรษฐกิจอยู่ในกลุ่มที่ 8 การแยกย่อยทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 9 และการผสมผสานทางสังคมอยู่ในกลุ่มที่ 12

อย่างไรก็ตาม อบต.ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงเหล่านี้ต่างก็มีที่ตั้งในลักษณะกระจายตัวโดยมิได้มีอาณาเขตติดต่อกันกับ อบต.ที่มีศักยภาพในการพัฒนาระดับเดียวกันแต่อย่างใด

ในส่วนของ อบต.ที่มีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างสูง 74 แห่ง ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคนครหลวงในพื้นที่จังหวัดนครปฐมและสมุทรสาคร โดยจะกระจุกตัวอยู่เป็นกลุ่มก้อน จำนวน 2 ถึง 8 อบต. ใกล้เคียงกันทั่วไปในพื้นที่ อาทิเช่น กลุ่มของ อบต.ทุ่งลูกนก ทุ่งบัว ห้วยม่วง สระพัฒนา สระสีมุ่ม ดอนข่อย วังน้ำเขียว และทุ่งกระพังโหม ในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม หรือกลุ่มของอบต.คลองตัน หลักสอง หลักสาม ชัยมงคล บางกระเจ้า และบ้านบ่อ ในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้วและอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พื้นที่อบต.ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีอาณาเขตของกลุ่มติดต่อกับพื้นที่ของเทศบาลและจะมีเส้นทางสายหลักหรือสายรองตัดผ่านพื้นที่ในกลุ่ม

อบต.ที่มีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างต่ำ 60 แห่ง ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของภาคนครหลวงในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี และสมุทรสาคร โดยกระจุกตัวอยู่เป็นกลุ่มก้อน จำนวน 2 ถึง 5 อบต. ใกล้เคียงกันทั่วไปในพื้นที่ อาทิเช่น กลุ่มของ อบต.บางหลวง หินมุด ไทรงาม และไผ่หู่ช้าง ในพื้นที่อำเภอบางเลนจังหวัดนครปฐม หรือกลุ่มของ อบต.บางกระบือ คลองควาย บางเตย สามโคก และกระแซงในพื้นที่อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ที่มีประชากรไม่หนาแน่นและมีได้เป็นที่ตั้งของชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ที่ดินในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม